TREŚĆ:

Nakładem Izby Przem.-Handlowej w Gdyni. — Redaktor odpow. **Leon Godlewski.**

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VI | GDYNIA, 30 października 1937 r. | NR 20

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni. — **Ref. Prasowy,** ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju kwartalnie 4,50 zł, zagranicą 7,50 zł.
Konto P. K. O. Nr. 204.415 — Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

Koszty żywności w Gdyni

Sprawa cen żywności w Gdyni ze względu na ich zmienność i wzrost w stosunku do roku poprzedniego stanowi problem ważny, zwłaszcza na terenie miasta Gdyni. Poniżej dajemy przegląd sytuacji w tej dziedzinie do końca września rb.

Do zagadnienia wprowadzi nas zestawienie cen w okresie ostatniego półrocza, uzupełnione danymi porównawczymi cen z lipca, sierpnia i września roku ubiegłego.

Ceny głównych artykułów żywnościowych w Gdyni.
(Notowanie z ostatniego tygodnia miesiąca)

Artykuły	Jednostka miary	1936 średnia roczna	1936 miesiące VII	VIII	IX	1937 miesiące IV	V	VI	VII	VIII	IX
Chleb żytni pytlowy	1 kg	0,31	0,30	0,30	0,35	0,37	0.37	0,37	0,36	0,36	0,37
Chleb pszenny	"	0.61	0.60	0,60	0,65	0,70	0.70	0,70	0,70	0,70	0.70
Mąka pszenna	"	0,48	0,50	0,45	0,50	0,54	0,54	0,54	0,54	0,55	0,55
Kasza jęczmienna	"	0,46	0,40	0,40	0,45	0,44	0,44	0,44	0,47	0,47	0,47
Groch polny	"	0,43	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Fasola biała	"	0,54	0,50	0,40	0,50	0,55	0,55	0,55	0,55	0,50	0,55
Ryż „Patria"	"	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Mleko niezbierane	1 litr	0,23	0,25	0,25	0,25	0,25	0,22	0,22	0,22	0,22	0,25
Masło świeże	1 kg	3,36	3,20	3,20	3,00	3,40	3,60	3,20	3,40	3,60	3,80
Ser twarogowy	"	1,09	1,10	1,10	1,10	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Jaja świeże	1 szt.	0,09	0,08	0,08	0,10	0,06	0,06	0,07	0,09	0,08	0,10
Mięso wołowe	1 kg	1,33	1,35	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
Mięso wieprzowe	"	1,62	1,80	1,80	1,60	1,60	1,60	1,60	1,80	1,80	1,70
Mięso cielęce	"	1,57	1,80	1,80	1,60	1,70	1,70	1,70	1,70	1,80	2,00
Kiełbasa zwyczajna	"	1,42	1,46	1,40	1,40	1,60	1,60	1,60	1,80	1,60	1,60
Słonina świeża	"	1,67	1,80	1,70	1,60	1,80	1,80	1,80	2,10	2,00	2,00
Smalec wieprzowy	"	2,44	2,50	2,50	2.50	2,40	2,40	2,40	2,80	2,80	2,60
Śledzie	1 szt.	0.10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Kartofle	10 kg	0,93	1,00	1,00	0,80	1,00	1,00	1,20	1,20	0,80	0,80
Kapusta kwaszona	1 kg	0,33	—	—	0,25	0,40	0,40	0,40	—	0,35	0,25
Cukier kryształ	"	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Herbata	"	18,83	20.00	18,00	20,00	20,00	16,00	16.00	16,00	16,00	16,00
Kawa naturalna	"	6,22	6,00	6,00	6,40	6.40	6,10	6,10	6,10	6,10	6,10
Sól biała	"	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32

Źródło — Biuro Statystyczne Komisariatu Rządu w Gdyni.

W zestawieniu powyższym wzięto pod uwagę gatunki towarów najbardziej rozpowszechnione w sprzedaży, a więc: chleb żytni — przemiał 55%, chleb pszenny — przemiał 45%, mąka pszenna — przemiał 65%, masło mleczarskie wyborowe (najlepsze), mięso — gatunek średni z kośćmi, kiełbasa — gatunek niższy.

Porównywując poziom cen najważniejszych artykułów żywnościowych we wrześniu 1937 roku z wrześniem 1936 roku stwierdzamy ogólną zwyżkę cen, a w szczególności następujących artykułów: chleb żytni pytlowy o 6%, chleb pszenny o 8%, mąka pszenna o 10%, kasza jęczmienna o 4%, fasola biała o 10%, masło świeże o 27%, kiełbasa zwyczajna o 14%, słonina świeża o 25%, smalec wieprzowy o 4%, mięso wieprzowe o 6%, mięso cielęce o 25%.

Szereg artykułów pozostał na zeszłorocznym poziomie cen. Są to: groch polny, ryż „Patria", jaja świeże, mięso wołowe, śledzie, cukier, sól biała, mleko niezbierane, kartofle, kapusta kwaszona.

Istnieje kilka artykułów, ceny których są niższe, aniżeli przed rokiem, a mianowicie: ser twarogowy o 27%, herbata o 25%, kawa naturalna o 3%.

Wyżej wyszczególnione obliczenia wzrostu lub spadku cen nie dają pojęcia o kształtowaniu się cen w ogólności, jeżeli chodzi o budżet domowy. Właściwe pojęcie o różnicy ogólnej w kształtowaniu się cen we wrześniu obu lat daje dopiero wskaźnik, obliczony na podstawie metod, stosowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

Otóż ogólny poziom cen artykułów żywnościowych w Gdyni we wrześniu 1937 r. jest o 4,5% wyższy, aniżeli we wrześniu 1936 r. Ta różnica między odpowiednimi miesiącami lat 1936 i 1937 jest wyjątkowo niska tylko we wrześniu br. W pozostałych miesiącach roku 1937 (za wyjątkiem czerwca) w porównaniu z odpowiednimi miesiącami 1936 roku różnica jest większa, a mianowicie:

styczeń	o	15,1%
luty	o	18,6%
marzec	o	17,3%
kwiecień	o	8,5%
maj	o	6,2%
lipiec	o	10,4%
sierpień	o	6,9%
wrzesień	o	4,5%

Jedynie czerwiec jest tańszy bardzo nieznacznie o 0,4%.

Średnio obliczając otrzymamy, że dziewięć miesięcy rb. są o 9% droższe od odpowiedniego okresu roku poprzedniego.

Obliczony wyżej wskaźnik jest najwłaściwszym, gdyż eliminuje sezonowość, spowodowaną ruchem cen w związku z sezonem i niektórymi artykułami. Wskazuje na faktyczny wzrost kosztów żywności.

Porównania poziomów cen mogą odnosić się do innych podstaw, jak do cen w miesiącu poprzednim, cen w miesiącu styczniu, średniej rocznej itp. Rozpatrzmy każdy ze wskaźników.

Wskaźnik
podstawa miesiąc poprzedni = 100.

miesiące	1934	1935	1936	1937
styczeń	96,4	108,1	94,1	103,3
luty	101,8	99,6	99,1	102,0
marzec	98,2	100,6	101,6	100,5
kwiecień	97,4	99,0	102,3	94,6
maj	98,1	93,[illegible]	104,7	102,5
czerwiec	114,6	103,0	108,2	101,6
lipiec	95,8	105,7	92,2	102,1
sierpień	92,4	98,2	99,2	96,1
wrzesień	100,4	103,4	103,4	101,0
październik . . .	101,5	100,7	99,4	—
listopad	99,0	99,0	100,9	—
grudzień	99,1	97,8	100,9	—

Z wskaźnika tego możemy łatwo ustalić, w których miesiącach i w jakiej mierze wzrastały względnie spadały koszty żywności w porównaniu z miesiącem poprzednim. Jeżeli chodzi o rok bieżący, to we wszystkich miesiącach ceny wzrastały, za wyjątkiem kwietnia i sierpnia, w których to miesiącach ceny w porównaniu z miesiącem poprzednim obniżyły się.

Wskaźnik — miesiąc poprzedni = 100 nie odzwierciadla poziomu cen dla dłuższego okresu. Najlepiej zadanie to spełni inaczej obliczony wskaźnik, podstawa którego odnosi się do jednego okresu. W danym wypadku za podstawę wskaźnika bierzemy ceny w styczniu lat 1934, 1935, 1936 i 1937 = 100.

Wskaźnik — podstawa —
styczeń każdego roku = 100.

miesiące	1934	1935	1936	1937
styczeń	100,0	100,0	100,0	100,0
luty	101,8	99,6	99,1	102,0
marzec	100,0	100,2	100,6	102,6
kwiecień	97,3	99,1	103,0	97,1
maj	95,5	92,2	107,9	99,5
czerwiec	109,5	94,9	116,8	101,0
lipiec	104,9	100,3	107,6	103,2
sierpień	97,0	98,5	106,7	99,1
wrzesień	97,4	101,8	110,3	100,1
październik . . .	98,8	102,6	109,7	—
listopad	97,8	101,5	110,5	—
grudzień	97,0	99,2	111,5	—

Widzimy, że w roku 1937 poziom cen w stosunku do stycznia 1937 jest niższy, aniżeli w roku poprzednim, wyższy natomiast, aniżeli w latach 1934 i 1935. Zważyć jednak należy, że poziom cen w styczniu był bardzo wysoki, o 15,1% wyższy od stycznia roku

1936. Jeżelibyśmy przyrównali ceny w poszczególnych miesiącach 1937 roku do stycznia 1936 roku, to otrzymamy, że ceny są wyższe: w styczniu 1937 o 15,1%, w lutym o 17,5%, w marcu o 18,1%, w kwietniu o 11,7%, w maju o 14,5%, w czerwcu o 16,3%, w lipcu o 18,7%, w sierpniu o 14,0%, we wrześniu o 15,2%.

Odmienne wyniki daje wskaźnik, za podstawę którego wzięto przeciętną roczną poszczególnych lat za 100. Wskaźnik ten pozwala

Wskaźnik — podstawa — średnia roczna 1934, rozgl. 1935, rozgl. 1936, rozgl. 1937 = 100.

miesiąc	1934	1935	1936	1937
styczeń	100,3	100,8	93,5	99,5
luty	102,1	105,5	92,6	101,5
marzec	100,2	101,1	94,1	102,0
kwiecień	97,6	100,0	96,3	96,6
maj	95,8	92,9	100,9	99,0
czerwiec	109,7	95,7	109,2	100,5
lipiec	105,2	101,1	100,6	102,7
sierpień	97,2	99,4	99,8	98,6
wrzesień	97,6	102,7	103,1	99,6
październik . . .	99,1	103,5	102,5	—
listopad	98,1	102,4	103,3	—
grudzień	97,2	100,1	104,2	—

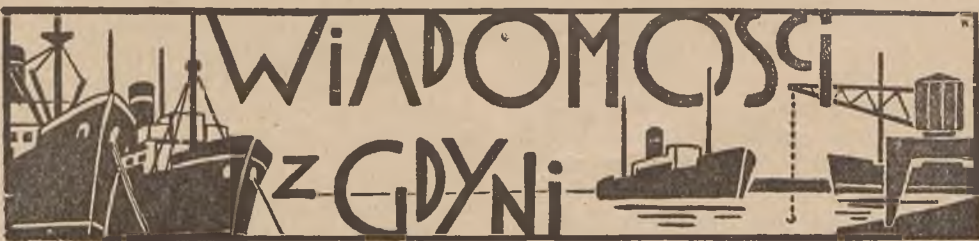
na ustalenie, które miesiące i o ile są tańsze względnie droższe od ogólnego poziomu cen w danym roku. (Dla roku 1937 wzięto jako średnią roczną przeciętną dla dziewięciu miesięcy).

Widzimy, że w roku 1937 poziom cen w poszczególnych miesiącach odbiegał mniej od przeciętnej, aniżeli w latach poprzednich. Wahania w roku 1937 wynoszą od 96,6 do 102,7, t. j. 6,1% podczas gdy w roku 1936 wynoszą od 92,6 do 109,2, co stanowi 16,6%. Wskaźnik ten pokazuje, że najdroższym w roku 1937 był miesiąc lipiec.

Jeżelibyśmy porównali ze sobą dwa zjawiska — zwyżkę cen artykułów żywnościowych w Gdyni z ogólną koniunkturą zwyżkową dla płodów rolnych i żywca w Polsce, stwierdzić byśmy mogli, że konsument w Gdyni znalazł się w sytuacji znacznie korzystniejszej, aniżeli można się było spodziewać.

Tak się przedstawia statystyka kosztów żywności w Gdyni. Koszty te stanowią część składową kosztów utrzymania. Obliczeń dla kosztów utrzymania na razie brak, można jednak stwierdzić, że krzywa kosztów utrzymania kształtuje się znacznie łagodniej, ze względu na obniżkę czynszów mieszkaniowych, jaka dała się zauważyć od roku 1936.

Bolesław Polkowski.

POSIEDZENIE IZBOWEJ KOMISJI PODATKOWEJ.

W dniu 16 października odbyło się pod przewodnictwem radcy Alojzego Melerskiego posiedzenie Izbowej Komisji Podatkowej.

Komisja przedyskutowała ponownie sprawy reformy względnie zniesienia świadectw przemysłowych, przy czym potwierdziła swe pierwotne stanowisko, polegające na tym, że zdaniem Komisji świadectwa przemysłowe powinny być w ogóle zniesione bez ekwiwalentu, gdyby jednak świadectwa miały być utrzymane, to opłaty za nie powinny być wliczane na poczet podatku obrotowego. Ubytek wpływów do Skarbu Państwa, jaki z tego tytułu mógłby powstać, powinien zdaniem Komisji, być skompensowany upowszechnieniem podatku dochodowego.

Drugą sprawą, którą Komisja Podatkowa przedyskutowała, było zagadnienie ulg przy wykupnie świadectw przemysłowych, jakie na mocy co roku wydawanych okólników Ministerstwa Skarbu udzielane są przedsiębiorstwom przemysłowym i handlowym. Komisja stwierdziła, że fakt wydawania tego rodzaju okólników jest dowodem konieczności wprowadzenia reform w dziedzinie świadectw przemysłowych. Przy tej sposobności Komisja wysunęła kilka wniosków o ulgach, jakie w roku nadchodzącym powinny być wzięte pod uwagę we wspomnianych okólnikach.

Komisja następnie zaznajomiła się z wykazem przeprowadzanych przez Izbę ustaleń dla celów podatkowych i wypowiedziała się za tym, aby ustalenia te, przeprowadzane w okręgu izbowym na podstawie ankiet, tylko w wypadkach różnolitości odpowiedzi przedkładane były do rozpatrzenia i decyzji Komisji Podatkowej, natomiast w wypadkach, nie wzbudzających wątpliwości, ustalenia mają być dokonane przez biuro Izby bezpośrednio.

Na zakończenie obrad Komisja przedyskutowała wyczerpująco sprawę podwójnego opodatkowania spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Obecnie spółki te opłacają podatek dochodowy jako osoby prawne, a poza

tym wspólnicy obciążani są podatkiem dochodowym indywidualnie z tytułu dochodów, wpływających z przedsiębiorstwa, działającego jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zdaniem Komisji tego rodzaju podwójne opodatkowanie powinno być usunięte. W związku z tym Komisja Podatkowa uchwaliła wniosek, aby Izba wystąpiła do Związku Izb Przemysłowo - Handlowych z odpowiednim memoriałem.

POSIEDZENIE OPINIODAWCZEJ KOMISJI HANDLU WEWNĘTRZNEGO PRZY NASZEJ IZBIE.

W dniu 28 października odbyło się w Izbie naszej posiedzenie Opiniodawczej Komisji Handlu Wewnętrznego przy Izbie.

Obradom przewodniczył Prezes Towarzystwa Kupców w Bydgoszczy p. Cylkowski, w zastępstwie przewodniczącego Komisji Radcy Izby Sierszeńskiego.

W posiedzeniu wzięli udział wiceprezesi dr K. Kasperowicz, B. Kentzer i dr W. Smoleń, licznie przybyli członkowie Komisji oraz dyrektor Izby dr J. Kulikowski i wicedyrektor p. Tadeusz Marchlewski.

Pierwszy punkt obrad stanowiły sprawozdania z przeprowadzonego przez biuro Izby szczegółowego badania warunków istniejących na terenie okręgu izbowego w zakresie handlu artykułami żelaznymi oraz wyrobami włókienniczymi. W pierwszym z tych sprawozdań szczegółowo ustalone zostały warunki podaży artykułów żelaznych, stan pośrednictwa handlowego przy przechodzeniu towaru od producenta do konsumenta z uwzględnieniem rentowności poszczególnych ogniw pośrednictwa dalej przedstawiony został przebieg procesów wymiany z uwypukleniem momentów konkurencji pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorstwami handlowymi, jak również pomiędzy handlem prywatnym a spółdzielczym, wreszcie w sprawozdaniu przedstawione zostało zagadnienie ingerencji władz administracyjnych w zakresie ustalania cen na towary żelazne oraz wpływ organizacyj zawodowych na stosunki istniejące w tej branży handlu.

W dyskusji, jaka po tym sprawozdaniu się wywiązała, Komisja wskazała na konieczność kontynuowania przez Izbę prac nad usprawnieniem handlu żelazem w okręgu izbowym, szczególnie w kierunku wywarcia wpływu na producentów artykułów żelaznych, aby umożliwili zaopatrywanie składów hurtowych i detalicznych w dostateczne asortymenty tych artykułów. Komisja zwróciła uwagę na konieczność zrównoważenia warunków zaopatrywania w artykuły żelazne przedsiębiorstw w okręgu izbowym z przedsiębiorstwami na terenie W. M. Gdańska, które uzyskują u producentów dogodniejsze ceny, a poza tym mają na miejscu lepsze warunki kredytu.

Również szczegółowe sprawozdania złożono Komisji z sytuacji w zakresie handlu towarami włókienniczymi.

W dalszym ciągu posiedzenia wicedyrektor T. Marchlewski przedstawił Komisji szereg spraw, załatwionych przez Izbę w dziedzinie usprawnienia handlu w okręgu izbowym oraz dotyczących udziału Izby w pracach Związku Izb Przemysłowo - Handlowych w zakresie usprawnienia handlu na terenie całego kraju. Wicedyrektor Marchlewski poinformował również Komisję o przebiegu pertraktacyj delegacji sfer gospodarczych Polski ze stroną gdańską w sprawie stworzenia odpowiednich warunków pracy dla firm i instytucyj polskich na terenie W. M. Gdańska i w porcie gdańskim. Pertraktacje te nie wydały dotąd pożądanych wyników ze względu na trudności pogodzenia postulatów polskich z obowiązującymi w Gdańsku zarządzeniami.

Następnie wicedyrektor Marchlewski wygłosił referat na temat „Dzisiejsza struktura organizacyjna handlu w Niemczech“, w którym dał przegląd swych obserwacyj podczas dwukrotnego pobytu w Niemczech, raz przy okazji udziału w obradach Kongresu Międzynarodowej Izby Handlowej, a drugi raz podczas wycieczki, zorganizowanej przez sfery kupieckie z Pomorza.

Na zakończenie posiedzenia Komisja wysłuchała referatu radcy prawnego Izby dr. J. Adamkiewicza o projekcie ustawy o spółkach udziałowych. Opracowanie projektu tego w łonie Związku Izb P.-H. nastąpiło na skutek konieczności stworzenia norm prawnych dla takiego rodzaju przedsiębiorstw, które mogłyby być powołane do życia przez posiadaczy drobnych kapitałów. W tym celu projekt ustawy przewiduje możność założenia spółki udziałowej już przy kapitale 2500,— zł i przy indywidualnych udziałach w wysokości zł 25,—.

Brak ustawowego unormowania zagadnienia spółek udziałowych odczuwany jest nie tylko w Polsce, lecz i w innych państwach, co ujawnionym zostało podczas tegorocznego Kongresu Międzynarodowej Izby Handlowej. W związku z tym Kongres zalecił sferom handlowym w poszczególnych krajach poczynienie kroków w kierunku stworzenia warunków dla powstawania tego rodzaju organizacyj drobnych kapitalistów.

Komisja po wysłuchaniu referatu wypowiedziała się za rozszerzeniem uprawnień nadzorczych nad działalnością spółek udziałowych ze strony sądów rejestrowych, uznała natomiast, że przewidywany w ustawie szczegółowy nadzór nad spółkami udziałowymi ze strony Ministerstwa Przemysłu i Handlu w praktyce trudny będzie do przeprowadzenia. Ponad to Komisja wskazała na konieczność sformułowania takich przepisów w ustawie, któreby wykluczały podwójne opodatkowanie dochodów, jak to ma miejsce obecnie przy spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych.

Wreszcie Komisja zwróciła uwagę na konieczność spowodowania przez Izbę wydania w odpowiednim terminie przez władze skarbowe o ulgach przy wykupywaniu świadectw przemysłowych na r. 1938 z uwzględnieniem postulatów sfer gospodarczych w tym zakresie.

PRACE IZBY NAD ORGANIZACJĄ FINANSOWANIA TRANSAKCYJ TOWAROWYCH W PORCIE GDYŃSKIM.

Zagadnienie finansowania transakcyj towarowych w porcie gdyńskim stanowi od dłuższego czasu przedmiot prac naszej Izby.

Chodzi o to, aby towary, znajdujące się na składach w porcie gdyńskim, nieraz w przeciągu dłuższego okresu czasu, mogły w możliwie szerokich rozmiarach korzystać z kredytów warrantowych. Kredyty te nie znalazły jednak większego rozpowszechnienia z powodu małej ilości publicznych domów składowych w Polsce w ogóle i w porcie gdyńskim w szczególności, gdyż tutaj zaledwie 20% ogólnej powierzchni składowej ma charakter publicznych domów składowych. Poza tym lista towarów, na które warranty są przyjmowane do dyskonta przez Bank Polski była dotychczas ograniczona i wreszcie opłaty stemplowe na warrantach są za wysokie.

W związku z tym stanem rzeczy, Izba nasza wystąpiła do Banku Polskiego z memoriałem o rozszerzenie listy towarów, na które udzielane być mogą pożyczki warrantowe. Sprawa ta znalazła najzupełniejsze poparcie ze strony Oddziału Banku Polskiego w Gdyni i jak można się spodziewać, zostanie wkrótce załatwiona pozytywnie.

Jednakże nawet pomyślne załatwienie powyższej sprawy nie rozwiąże zagadnienia kredytów towarowych dla portu w stopniu dostatecznym. Znaczna bowiem ilość towarów składowana poza domami składowymi, powinnaby na wzór innych portów korzystać z kredytu na podstawie t. zw. zaświadczeń składowych. Zaświadczenia te bez większych trudności są finansowane przez banki gdańskie, niemieckie, a nawet angielskie. Chodzi obecnie o to, aby również pryw. banki krajowe miały możność udzielania kredytów pod zastaw tych zaświadczeń, znajdując ze swej strony pokrycie w Banku Polskim. W tym celu niezbędnym byłoby ustalenie polskiego wzoru tego dokumentu składowego oraz znalezienie formy, w jakiej Bank Polski mógłby takie transakcje finansować, tym bardziej, że statut jego nie przewiduje tego rodzaju dokumentów jako podstawy do redyskonta.

Sprawy te zostały ostatnio rozpatrzone na konferencji w Izbie naszej z przedstawicielami banków gdyńskich. W wyniku konferencji wyłoniono podkomisję dla określenia prawnego charakteru zaświadczenia składowego i opracowania warunków finansowania tych zaświadczeń.

W razie pozytywnego wyniku tych prac Izby powstałby nowy poważny czynnik dla usprawnienia handlu w porcie gdyńskim.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ WE WRZEŚNIU.

Statki polskiej floty handlowej przewiozły we wrześniu br. 142.427,5 ton towarów, wobec 132.689,5 t. przewiezionych we wrześniu roku 1936. W tym było towarów eksportowych 96.095,5 ton (IX 1936: 91.066,5 ton), importowych 44.604 t. (IX 1936: 39.716 t.), w tranzycie morskim 516 t. i w przewozach między portami obcymi 1.212 t. towarów (IX 1936: obie powyższe pozycje razem: 2.087 t.) Jak więc wynika, ruch wywozowy i przywozowy równomiernie wzrastał w porównaniu do odpowiedniego miesiąca roku ubiegłego.

Statki Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły ogółem we wrześniu 91.385 t. ładunków wobec 76.315 t. przewiezionych we wrześniu r. 1936; przewozy więc zwyżkowały prawie o 20%, czyli znacznie więcej niż przeciętna zwyżka obliczona dla całej floty.

Z tej liczby na wywóz przypadło 51.263 t. (IX 1936: 38.103 t.), na przywóz 38.594 ton (IX 1936: 36.125 t.), na tranzyt morski 316 t., na przewozy między portami zagranicy 1.212 t. (IX 1936 obie te pozycje razem: 2.087 ton). Jak widać w porównaniu do typu przewozów wrześniowych zeszłorocznych o zrównoważonych przewozach eks- i importowych zaczął znów przeważać znacznie eksport, podczas gdy przeciętna dla całej floty tej tendencji nie wykazuje.

Linie Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły razem 30.129 t. towarów, wobec 25.325 t. przewiezionych we wrześniu ub. roku: w tym przypadło na wywóz 16.675 t. (IX 1936: 14.557 ton), na przywóz 11.726 t. (IX 1936: 8.681 t.), na przewóz w tranzycie morskim 516 t. oraz na przewozy między portami zagranicy — 1.212 t., czemu odpowiada we wrześniu ub. roku w dwóch wymienionych pozycjach razem — 2.087 t., na liniach więc zwyżkował więcej niż przeciętnie ruch przywozowy.

Trampy Żeglugi Polskiej przewiozły 61.456 ton (IX 1936: 50.990 t.), co oznacza zwyżkę ponad 20%, przy czym nawet nie została uwzględniona niewielka ilość drobnicy (360 t.), przewiezionych w wykonaniu zleceń linij regularnych. Eksportowych towarów przewieziono 34.588 t. (IX 1936: 23.546 t.), w tym 20.254 t. węgla, 9.936 t. koksu, 4.399 t. kopalniaków (znacznie mniejszy eksport na statkach polskich w roku 1936, we wrześniu, zawierał w sobie pozycje: węgla, koksu, kainitu, żelaza, drzewa i drobnicy). Importowych towarów przewieziono 26.868 t. (IX 1936: 27.444 t.), w tym rudy 19.610 t., tomasyny 7.258 t., podczas gdy zeszłorocznymi pozycjami były o tym czasie na tychże trampach: ruda, tomasyna, kawa i drobnica.

Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe (Polbryt) ujawniło znaczny wzrost przewozów, nie ustępujący tym razem przyrostowi przewozów Żeglugi Polskiej S. A. Przewieziono bowiem 10.888 t. towarów, wobec 8.903 ton i 31 koni, przewiezionych we wrześniu 1936 r. Na wywóz przypadło 6.885 t. (IX 1936: 5.847 ton), na przywóz — 4.003 ton (IX 1936: 5.847 t.) I tu więc przywóz wzrósł więcej od eksportu. Na linii londyńskiej przewieziono 5.046 ton, na hullskiej 5.674 t., na linii Havru, poza wy- i załadunkami w Anglii — 168 ton. Przywieziono z Londynu 1.896 t., w tym przez Gdynię 1.896 t., przez Gdańsk 425 t., przywieziono z Hull 1.982 t., w tym przez Gdynię 1.740 ton, przez Gdańsk 242 t.

Wywieziono do Londynu 3.150 t., w tym z Gdyni 2.876 t., z Gdańska 274 t., wywieziono do Hull 3.692 t., w tym z Gdyni 1.462 t., z Gdańska 2.230 t. towarów. Pewna nadwyżka przewozów w kierunku Hull, która jest zjawiskiem stałym, tłumaczy się aż nadto dwakroć częstszymi ruchami wahadłowymi statków w kierunku Hull, aniżeli do Londynu, dokąd odjazdy są na przemian dokonywane ze statkami Zjednoczonej Korporacji Bałtyckiej.

Linia Gdynia — Londyn/Havre, służąca głównie przewozowi emigrantów, przewiozła, co dotyczy portów francuskich — 168 t. ładunków, w tym do Havre 43 t., z Havre 17 t., z Dunkierki 108 t. towarów.

Statki towarzystwa *Gdynia — Ameryka Linie Żeglugowe S. A.* przewiozły 2517 pasażerów i 5538 t. towarów, wobec 1.984 pasażerów i 5.285 t. towarów, przewiezionych we wrześniu ub. roku. Z tego przypada na wyjściowy ruch 2258 pasażerów i 3.531 t. towarów, na wejściowy ruch — 259 pas. i 2007 t. towarów. Na północnej linii, na której były 2 przyjazdy z 259 pas. i 2007 t. towarów było znaczne ożywienie wyjściowe (3 odejścia), wyrażające się przede wszystkim w wysokiej liczbie pasażerów: 1.550 i 2.403 t. towarów. Trzeba mieć na uwadze, że nowa linia tegoż towarzystwa, obsadzona na razie dwoma motorowcami pod obcą banderą, które w kierunku Gdynia—porty Gulfu Meksykańskiego zawijają po drodze do Nowego Yorku, odciąga część ładunków zasadniczej linii, oczywiście nie będąc konkurentami, lecz statkami uzupełniającymi.

Na linii południowo-amerykańskiej miał miejsce tylko jeden odjazd, przy liczbie pasażerów 708 i 1.128 t. towarów.

Statki Polsko-Skandynawskiego Towarzystwa Transportowego (Polskarob) przewiozły wyjątkowo znacznie niższą ilość węgla: 34.416,5 t., wobec 42.366,5 ton, przewiezionych we wrześniu ub. roku. Spadek tłumaczy się niemal wyłącznie długą rotacją, w dalekiej podróży do jugosłowiańskiego portu Split (Bakar) jednego ze statków, który już nie powrócił przed końcem miesiąca. Ilość podróży na skutek tego spadła z ogólnej ilości 15—16 zaledwie do dwunastu. Z ogólnej ilości przewiezionego węgla, który był wyłącznie węglem eksportowym, wyeksportowano do Belgii 12.020 t., do Szwecji 10.771,5 t., do Szwecji 12.020 t., do Norwegii 6.325 t., do Holandii 2.780 t., do Jugosławii 2.520 t.

Zwiedzono porty: Göteborg (4-krotnie), Antwerpię (4-krotnie), Rotterdam, Split, Oslo i Slemmestad.

ZAMÓWIENIE DWÓCH NOWYCH MOTOROWCÓW DLA TOW. GDYNIA — AMERYKA L. Ż.

W wykonaniu programu morskiego zostały w ostatnim czasie zamówione przez Tow. „Gdynia — Ameryka, L. Ż." 2 bliźniacze motorowe statki towarowe, przewidziane dla obsługi linii meksykańskiej t. zw. „bawełnianej".

Statki te zostaną wykonane przez Stocznię Gdańską i zaopatrzone w motory napędowe fabrykacji firmy „MAN" (Augsburg).

Dane charakterystyczne nowych przyszłych jednostek floty handlowej są następujące:

Długość między pionami	400' =	121.92 m
Szerokość konstrukcyjna	55' =	16.76 m
Wys. do pokładu ochronnego	38' =	11.58 m
Średnie zanurzenie	25' =	7.62 m
Nośność ładunkowa przy śred. zanurzeniu		6.500 t
Pojemność ładowni (wraz z międzypokładami)		400.000 stóp^3

Statki posiadać będą urządzenia chłodnicze z pomieszczeniem chłodzonym o pojemności 40.000 stóp^3. Każdy ze statków będzie posiadać pomieszczenie pasażerskie dla 12 osób.

Dla napędu statków służyć będą 8-cylindrowe, podwójnego działania, bezsprężarkowe 2-taktowe motory Diesla, produkcji MAN-typ D8ZU 60/110. Motory te przy 125 obrotach na minutę dają moc 6.650 KMi — która to moc wystarczy dla zapewnienia statkom — przy załadowaniu, wynoszącym 6.500 t, oraz przy normalnym stanie morza — szybkości 16 węzłów.

Jak z powyższego widać, nowozamówione statki nie tylko będą największymi towarowcami floty handlowej, ale będą również najszybszymi statkami towarowymi, pływającymi pod naszą banderą.

Termin wykonania statków i przedstawienia ich do oględzin, prób i odbioru został ustalony dla pierwszego statku na dzień 29 VIII 1939 r., dla drugiego statku na dzień 29 X 1939 r.

PRACA URZĄDZEŃ PRZEŁADUNKOWYCH PORTU GDYŃSKIEGO WE WRZEŚNIU B. R.

W miesiącu wrześniu urządzenia przeładunkowe portu przepracowały 13456 g. z zużyciem prądu 93445 kWh i przeładowały 236.193 ton towarów masowych i drobnicowych. Procentowe wykorzystanie urządzeń przeładun-

kowych wynosi za miesiąc sprawozdawczy: w bieżącym roku 110,1, w ub. roku 117,0, spadek zatem wynosi 6,9%.

RUCH BUDOWLANY W GDYNI W III KWARTALE 1937 ROKU.

Ruch budowlany w Gdyni w III kwartale br. na podstawie danych Biura Statystycznego Komisariatu Rządu w Gdyni przedstawia się następująco:

Rozpoczęto budynków mieszkalnych ogółem 56 o kubaturze 87.669 m³, koszt budowy wyniesie według złożonych kosztorysów 2.605 tysięcy złotych. Dla porównania podajemy, że w okresie pierwszego półrocza 1937 rozpoczęto budynków 142 o kubaturze 92.451 m³, koszt budowy wyniósł 2.427 tysięcy złotych. Z tego porównania widać, że w III kwartale wartość rozpoczętych budowli jest większa, aniżeli w całym pierwszym półroczu.

Rozpoczęte budynki mieszkalne przysporzą Gdyni ogółem 243 mieszkań o 741 izbach mieszkalnych i 369 izbach niemieszkalnych.

Rozpoczęte budynki w III kwartale dzielimy na stałe i prowizoryczne. Zestawienie z tym podziałem przedstawia się następująco:

	Ogółem	stałe	prowiz.
liczba budynków	56	31	25
„ mieszkań	243	197	46
„ izb mieszk.	741	634	107
„ izb niemieszk.	369	334	35
kubatura — m³	87.669	81.683	5.986
koszt budowy — 1000 zł	2.605	2.500	105

Zauważyć należy, że wszystkie prócz jednego budynki stałe są murowane, prowizoryczne natomiast w 40% są drewniane, w 60% murowane.

Rozpoczęto budynków przemysłowych ogółem 12 w tym 10 stałych murowanych i 2 prowizoryczne drewniane. Kubatura ogólna budynków rozpoczętych przemysłowych wynosi 8.363 m³, koszt budowy według złożonych kosztorysów wyniesie 168 tysięcy zł.

W pierwszym półroczu 1937 r. rozpoczęto budowę 13 budynków przemysłowych, o kubaturze 2.668 m³, koszt budowy wynieść miał 43 tysiące złotych. Widzimy znów, że w III kwartale rozpoczęto więcej znacznie budynków przemysłowych, aniżeli w całym pierwszym półroczu.

Zakończono budynków mieszkalnych ogółem 61 o kubaturze 79.744 m³, koszt budowy według złożonych kosztorysów wynosił 2.304 tysiące złotych. Dla porównania przytaczamy dane dla pierwszego półrocza rb., w okresie którego zakończono budynków 119, o kubaturze 221.180 m³, koszt budowy według kosztorysów wynosił 6.988 tysięcy złotych.

Budynki mieszkalne zakończone w III kw. przysporzyły Gdyni ogółem 221 mieszkań o 794 izbach mieszkalnych i 422 izbach niemieszkalnych.

Dzieląc budynki mieszkalne zakończone w III kwartale na stałe i prowizoryczne otrzymamy następujące zestawienie:

	Ogółem	stałe	prowiz.
liczba budynków	61	55	6
„ mieszkań	221	211	10
„ izb mieszk.	794	773	21
„ izb niemieszk.	422	418	4
kubatura — m³	79.744	78.622	1.122
koszt budowy w 1000 zł	2.304	2.285	19

Należy zwrócić uwagę na małą liczbę budynków prowizorycznych. W kwartałach poprzednich liczba budynków prowizorycznych zakończonych bywała znacznie wyższa.

Wszystkie budynki stałe są murowane, wśród prowizorycznych natomiast 2 są murowane, 4 drewniane.

Zakończono budynków przemysłowych 2, oba stałe, o ogólnej kubaturze 5.353 m³, koszt budowy według złożonych kosztorysów wynosił 202 tysięcy złotych. W pierwszym półroczu 1937 zakończono 10 budynków przemysłowych o kubaturze 8.099 m³, koszt budowy których wyniósł 108 tysięcy złotych.

Jeżeli zainteresujemy się kwestią geograficznego rozmieszczenia budynków rozpoczętych i zakończonych według dzielnic wielkiej Gdyni stwierdzimy, że budynków stałych najwięcej rozpoczęto w śródmieściu, na Grabówku, w Małym Kacku, Działach Leśnych i w Chylonii. Prowizoryczne budynki rozpoczęto budować w Małym Kacku, Chylonii i Demptowie. Budynki zakończone w III kwartale znajdują się głównie na Redłowie (domy T. B. O.), dalej w Działach Leśnych, Śródmieściu, na Kamiennej Górze i w Orłowie.

WIADOMOŚCI MORSKIE

STULECIE NAJWIĘKSZEGO TOWARZYSTWA ŻEGLUGOWEGO.

Angielskie towarzystwo żeglugowe „Peninsular and Oriental“, utrzymujące liczne linie, głównie do Indyj Wschodnich, i posiadające dziś tabor okrętowy o całkowitej pojemności brutto ponad 2 miliony ton, obchodzi w roku bieżącym stulecie swego istnienia. „Fairplay“ podkreśla doskonały stan jego taboru, który w dużej mierze składa się z nowych okrętów. Wartość floty oszacowana jest na przeszło 80 mil. funtów, na amortyzację odpisuje się rocznie ponad 4 mil. funtów.

Na czele tego największego towarzystwa

żeglugowego świata stoi obecnie lord Craigmyle. Prasa angielska podkreśla, że jednym z głównych czynników powodzenia towarzystwa „P. & O.". jak zwyczajowo skracają nazwę kompanii, jest nader szczęśliwy wybór prezesów, którzy następnie długo już nie opuszczają swoich stanowisk. W ciągu 57 lat było w towarzystwie tylko trzech prezesów i ostatni z nich nadal piastuje swe funkcje.

ZWIĘKSZENIE FLOTY UNITED BALTIC CORPORATION.

Zjednoczona Korporacja Bałtycka nabyła w Stanach Zjednoczonych dwa pasażersko-towarowe motorowce po 3150 ton DW nośności każdy. Statki będą odnowione i zaopatrzone w instalacje chłodnicze. Oba statki będą uruchomione na linii: wschodnie porty Anglii/Londyn, Newcastle, Hull/—Ryga.

WZNOWIENIE LINII REGULARNEJ DO ZACHODNIEGO WYBRZEŻA AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Tow. Johnson Linie, należące do armatorskiej spółki akcyjnej Nordstjernan w Sztokholmie wznawia w połowie listopada rb. przerwaną od lat obsługę portów Zachodniego Wybrzeża Ameryki Południowej w Kolumbii, Ekwadorze, Peru, Chile, wysyłając tam swe statki regularnie co miesiąc. Statki te mają stale zawijać do Antwerpii, a być może i do Gdyni.

KOPENHAGA — WYSPY KANARYJSKIE.

Według Deutsche Verkehrs Nachrichten postanowiło Towarzystwo Norddeutscher Lloyd, aby jego statki do przewozu owoców „Arucas" i „Orotava", regularnie kursujące na lini do Wysp Kanaryjskich, zawijały regularnie do Kopenhagi.

RUCH PASAŻERSKI NA PÓŁNOCNYM ATLANTYKU.

W czasie od 1 stycznia do 2 października rb., czyli w ciągu trzech kwartałów statki pasażerskie należące do konferencji Północno-Atlantyckiej przewiozły w kierunku Nowy Jork — Europa — 275.513 pasażerów, tj. 7,3% więcej niż w ciągu 9 miesięcy 1936 r. kiedy przewieziono 255.516 osób. Na klasę pierwszą przypada 73.684 osób, czyli 6,6% więcej niż w okresie poprzednim, na klasę turystyczną — 89.422, czyli 8,3% zwyżki i na klasę trzecią — 112.407, czyli 6,6% zwyżki. Obok zwiększenia liczby pasażerów w ruchu transatlantyckim została również podwyższona wchodząca w życie od 1 XI br. zwyżka opłat za przejazdy przez Atlantyk. Tłumaczona jest ona podniesieniem cen paliwa płynnego i innych materiałów potrzebnych przy nawigacji.

ZAPOWIEDŹ ROZBUDOWY PORTU GALAC.

Rumuński minister skarbu Canckov wygłosił w Galacu mowę, w której oświadczył między innymi, iż port Galac otrzyma wolną strefę, jego portowa administracja będzie gruntownie zreorganizowana, poza tym w porcie ma powstać duża stocznia.

Zarząd portu będzie nie jednolity, jak dotąd, lecz mieszany, z udziałem przedsiębiorstwa żeglugowego dunajowego Navigatione Fluviale Romana i państwowego towarzystwa żeglugi morskiej Serviciul Maritim Roman. Organizacja wolnej strefy portu Galac już jest rozpoczęta.

CZECHOSŁOWACKA STREFA WOLNOCŁOWA W GALACU.

Rumuński rząd zgodził się w zasadzie na utworzenie czechosłowackiej strefy wolnocłowej w Galacu i na wyznaczenie w tym celu terenu obejmującego 2.000 ha.

FRACHTY W BILANSIE PŁATNICZYM FRANCJI.

W bilansie płatniczym Francji za r. 1936. frachty zajmują po stronie dodatniej 2 miejsce i wynoszą 1.680 milionów franków. Na pierwszym miejscu znajduje się zysk z procentów w sumie 5.375 milionów fr. potem dopiero idą tranzyt — 260 mil. fr. i ubezpieczenia — 120 mil. fr. Razem pozycje po stronie dodatniej wynoszą 8.625 mil. fr. Po stronie ujemnej znajdują się tylko 2 pozycje: handel zagraniczny — 11.675 mil. fr. i kwoty wysłane przez emigrantów — 940 mil. fr., czyli razem 12.615 mil. fr.

PRZEBUDOWA OWOCOWCÓW NA ZWYCZAJNE TRAMPY.

Zmniejszony eksport hiszpańskich owoców, niepokoje na morzu Śródziemnym, oraz duże zapotrzebowanie obecne na tonaż zwyczajnych trampów na wszystkich rynkach świata doprowadziły do znacznego uszczuplenia specjalnej i jedynej w Europie floty specjalnych dość dużych statków dla przewozu owoców, jaką jest flota firmy Lauritzen w Kopenhadze. Ze statku „Betty" już usunięto urządzenia chłodnicze; w ten sposób zostaną „przebudowane" dalsze statki tegoż armatora. na razie w liczbie pięciu.

Dwa statki — owocowce, sprzedane przez Lauritzena do Norwegii - „Martinique" i „Caravelle" również będą pozbawione swych urządzeń chłodniczych. Tak, widzimy, warunki wojenne na lądzie i morzu, stopniowo niszczą lub czynią nieużyteczną pięknie zapoczątkowaną techniczną specjalizację transportu morskiego na odpowiednio urządzonych statkach i wywołują powrót do prymitywu.

Wiadomości celne, eksportowe i importowe

POSIEDZENIE REGIONALNEGO KOMITETU PRZYWOZOWEGO PRZY IZBIE.

W dniu 19 października rb. odbyło się pod przewodnictwem Dyrektora dr. J. Kulikowskiego posiedzenie Regionalnego Komitetu Przywozowego przy naszej Izbie. Podzielone zostały kontyngenty na owoce suszone z Italii i kalafonię z Francji.

MOŻLIWOŚCI ODZYSKANIA NALEŻNOŚCI ZAMROŻONYCH W RUMUNII.

Na podstawie wymiany not pomiędzy Rządem Polskim o Rządem Rumuńskim, z dnia 9 X 1937 r. w sprawie odmrożenia należności eksporterów polskich w Rumunii — Rumuński Bank Narodowy otworzy bezzwłocznie specjalne konto Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, t. zw. „żywnościowe" (compte fourragers), na które dłużnicy rumuńscy będą mogli wpłacać sumy należne wierzycielom polskim z tytułu dostaw towarowych, dokonanych przed dniem 31 XII 1934 r. Należne od tych wierzytelności odsetki za zwłokę będą mogły również być wpłacane na wspomniane konto.

Sumy wpłacone na konto żywnościowe użyte będą na zakup pasz przez Polskę w Rumunii. Należności za zakupione pasze wpływać będą w Polsce na specjalny rachunek Rumuńskiego Banku Narodowego, otworzony przez Polski Instytut Rozrachunkowy. Z tego rachunku P. I. R. wypłacać będzie wierzycielom polskim ich należności w miarę rozporządzalnych sum i w kolejności, w jakiej dokonane zostaną wpłaty dłużników po stronie rumuńskiej.

Wpłaty dłużników rumuńskich na konto żywnościowe przyjmowane będą przez Rumuński Bank Narodowy w ciągu 2 miesięcy od daty wymiany not (od 9 X 1937 r.) Po tym terminie wpłaty przyjmowane będą jedynie w wyjątkowych wypadkach. Wpłaty od dłużników przyjmowane będą po uprzednim sprawdzeniu dokumentów uzasadniających powstanie zobowiązania w stosunku do wierzyciela polskiego.

Wpłata na konto żywnościowe zwalniać będzie dłużnika rumuńskiego z zobowiązania dopiero z chwilą otrzymania przez wierzyciela w Polsce całkowitej należności.

Wpłaty wszelkich należności na wspomniane konto żywnościowe w Rumunii przyjmowane będą wyłącznie w lejach. Wypłaty wierzycielom po stronie polskiej dokonywane będą w złotych.

Przeliczenie wierzytelności w innych walutach na leje w chwili wpłaty przez dłużnika rumuńskiego dokonywane będzie według kursu urzędowego giełdy bukareszteńskiej z dnia poprzedzającego wpłatę. W razie istnienia odmiennego porozumienia pomiędzy wierzycielem i dłużnikiem — wpłaty będą mogły być dokonywane po innym kursie przeliczeniowym.

Przeliczenie lei wpłaconych na konto żywnościowe na złote w chwili wypłaty przez Polski Instytut Rozrachunkowy — dokonywane będzie po kursie: 1 złoty = 26,22 leje.

KOLEJOWE KURSY WALUT.

Obecnie obowiązują następujące kolejowe kursy przeliczenia i przyjmowania walut zagranicznych:

Za 1 dolar złoty — 8,92; za 1 dolar U. S. A. — 5,31 zł; za 100 franków francuskich — 19 zł; za 100 franków belgijskich — 17,90 zł; za 100 franków szwajcarskich — 122 zł; za 100 franków złotych — 172 zł; za 100 guldenów gdańskich — 100 zł; za 100 koron czeskich — 18,60 zł; za 100 koron duńskich — 118 zł; za 100 koron norweskich — 133 zł; za 100 koron szwedzkich — 136,50 zł; za 100 lei rumuńskich — 3,95 zł; za 100 lirów włoskich — 28,15 zł; za 100 marek niemieckich — 214 zł; za 100 szylingów austriackich — 100 zł; za 100 dynarów jugosłowiańskich — 12,35 zł; za 100 pengö złotych — 157 zł; za 100 florenów holenderskich — 292,50 złotych.

Za 100 zł — 11.22 dolarów zł, 19,10 dolarów U. S. A., 575 franków francuskich, 566 franków belgijskich, 83,50 franków szwajcarskich, 100 guldenów gdańskich, 550 koron czeskich, 2.600 lei rumuńskich, 362 lirów włoskich, 47,75 marek niemieckich, 102 szylingów austriackich, 58,20 franków złotych, 835 dynarów jugosłowiańskich.

EKSPORT BEKONÓW DO ANGLII.

Na okres od 15 X—31 XII br. zostały ustalone następujące kontyngenty bekonowe dla poszczególnych krajów. Największy dla Danii — 705.169 cwts., następnie dla Holandii — 105.797 cwts., a na trzecim miejscu dla Polski — 88.535 cwts., dalsze miejsca pośród krajów eksportujących zajmują Szwecja — 52 tys. cwts., Litwa — 33 tys. cwts. i t. d. Ogólna kwota importowa w tym okresie została ustalona na 1.113.653 cwt.

MIĘDZYNARODOWY HANDEL BAWEŁNĄ.

Według obliczeń Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych w ostatnim sezonie zakończonym 31 VII br. obroty międzynarodowe bawełną wynosiły około 12.789 tys. bel i nie wykazują dużych różnic w porównaniu z poprzednim sezonem — 12.396 tys. bel — jak również nie odbiegają od przeciętnej z ostatnich 10 lat — 12.825 tys. bel. Głównymi

krajami eksportującymi bawełnę są Stany Zjednoczone Ameryki Północnej — w ostatnim sezonie 5.689 tys. bel (przeciętna z 10 lat — 8.215 tys. bel), Indie Brytyjskie — 3.709 tys. bel (2.759 tys. bel), Egipt — 1.828 tys. bel (1.463 tys. bel) następnie Brazylia, Peru i Argentyna.

OGRANICZENIE WYWOZU WĘGLA Z UNII POŁUDNIOWO-AFRYKAŃSKIEJ.

W początkach lipca rb. ujawniły się na rynku Unii pierwsze objawy braku węgla, które doprowadziły do wprowadzenia z dniem 1 sierpnia rb. specjalnej opłaty od wywozu węgla, przy czym rząd tłumaczył wprowadzenie tych zarządzeń niedostateczną produkcją kopalń Unii. Prasa południ.-afrykańska natomiast wyjaśnia powstałą sytuację brakiem wagonów do załadowania węgla. W związku z powstałą sytuacją zacharterowane zostały specjalne statki dla przewozu węgla z Durbanu do innych miast portowych Unii od kopalni oddalonych.

Od połowy sierpnia rb. zapoczątkowano wydawanie pozwoleń na wywóz węgla, jednak na niewielkie ilości. Niemniej jednak embargo utrzymano, a eksport wymaga i nadal uzyskiwania każdorazowo specjalnych pozwoleń. Jak wiadomo, Unia wywozi węgiel do Cejlonu, Indyj Holenderskich, Portugalskiej Afryki Wschodniej, Straits Settlements. Sudanu Brytyjskiego oraz Kenii, Adenu, Indyj Brytyjskich i Angoli. Trudności rynku węglowego Unii niewątpliwie osłabiły sytuację węgla Unii w tych krajach.

OGRANICZENIA PRZYWOZU ZIEMNIAKÓW — SADZENIAKÓW DO FRANCJI.

Francuskie Ministerstwo Rolnictwa, wobec stale zwiększającego się importu sadzeniaków pochodzenia zagranicznego w ostatnich latach, było zmuszone zastosować pewne ograniczenia importu sadzeniaków na rok 1937-38, mając na uwadze zwiększającą się stale produkcję sadzeniaków krajowych, oraz możliwości absorbcyjne rynku. Podania o zezwolenie na wwóz do Francji sadzeniaków pochodzenia zagranicznego w roku bież. przekroczyły o 40% import z r. ubiegłego, który znowu przekroczył o ⅓ wwóz z roku poprzedniego.

Wobec powyższego przydział zezwoleń na wwóz sadzeniaków na rok bież. będzie odpowiadać mniej więcej wysokości wwozu z r. 1935—1936.

Z powyższego wynika, że podania na wwóz sadzeniaków ulegną ograniczeniom, sięgającym od 25—50%, biorąc za podstawę średnią z lat ubiegłych.

Władze francuskie podkreślają, że produkcja sadzeniaków kontrolowanych we Francji jest dość znaczna i tym samym może zaspokoić w dużej mierze potrzeby rolników francuskich, zaznaczając, że produkcja sadzeniaków winna być otaczana identyczną ochroną, jak i inne produkty krajowe.

MOŻLIWOŚCI ZBYTU JĘCZMIENIA BROWARNEGO WE FRANCJI.

Tegoroczne zbiory jęczmienia we Francji uważane są przez czynniki miarodajne jako średnie. Wobec ostatnich wahań kursu franka francuskiego, podaż jęczmienia została poważnie ograniczona oraz nastąpiło znaczne wzmocnienie notowań. Stąd też powstają możliwości zbytu jęczmienia browarnego.

Sprzedaż odbywa się na zasadach kontraktu nr 10, przyjętego na giełdzie w Antwerpii. Importerzy żądają gwarancji ciężaru właściwego 71/72 kg, oraz zapieczętowanej typowej próbki. Za podstawę przyjmuje się wagę hektolitra przy załadowaniu jęczmienia na statek. Zaświadczenia siły kiełkowania ziarna odbiorca nie żąda, jeśli zbiory jęczmienia uznane zostały za dobre i odbyły się w dobrych warunkach; w przeciwnym bądź razie odbiorca wymaga gwarancji siły kiełkowania ziarna. Według kontraktu nr 10 skonstatowanie ciężaru właściwego jęczmienia odbywa się przy wyładowaniu towaru w Antwerpii.

Dostawa jęczmienia browarnego pochodzenia polskiego do Francji Północnej odbywa się drogą morską do Antwerpii, skąd kanałami towar dostarczany jest do miejsca przeznaczenia.

IMPORT DYKT DO DANII.

Poniższe dane obrazują ilości i wartości importu dykt do Danii w 1936 r. według krajów pochodzenia:

	Dykty ze zwykłych gatunków drzewa w 100 kg	w 1000 Kd.
Ogółem	113.617	3.781
z Niemiec	420	36
z Anglii	16.053	585
z Norwegii	1.093	40
ze Szwecji	8.306	333
z Finlandii	61.951	1.893
z Z. S. S. R.	6	—
z Estonii	6.036	150
z Łotwy	7.114	212
z Litwy	1.353	47
z *Polski*	*3.667*	*130*
z Holandii	745	21
z Francji	—	—
z Kanady	590	29
ze St. Zjedn. A. P.	6.128	296
z Chin	98	6
z Japonii	57	3

Ponadto importowano 19 q dykt z innych gatunków drzewa z Niemiec o wartości 4 tys. kd. oraz z Anglii 16 q o wartości 6 tys. kd.

ZAPOTRZEBOWANIE RYNKU TURECKIEGO NA OPONY I DĘTKI.

Turcja posiada dość znaczne zapotrzebowanie dętek i opon samochodowych, ponieważ używalność aut, ciężarówek, autobusów i motocykli zwiększa się coraz bardziej.

Na miejscu istnieje jedna fabryka dętek i opon samochodowych, konkurencja ta nie jest jednak groźna, gdyż czynniki kalkulacyjne nie pozwalają na ustalenie cen niższych niż 40 ltqs za sztukę, podczas gdy ceny dętek i opon zagranicznych do aut wynoszą do 30 ltqs (funtów tureckich).

Import dętek i opon zwiększa się. Według informacyj Turc Office: w roku 1935 import wyniósł 549.437 kg, a w 1936 — 597.681 kg.

Koszty celne wynoszą mniej więcej (łącznie z opłatą stemplową) około 1.55 funta za kilogram.

Sprzedaż odbywa się przez przedstawicieli, przy czym podkreślić trzeba, że przedstawicielowi reprezentującemu już jakąś fabrykę nie wolno zajmować się interesami innej firmy.

Przedstawiciel powinien mieć agentów w różnych centrach handlowych Turcji. Przy rozpoczęciu sprzedaży nieodzownym jest zorganizowanie dobrej reklamy i wprowadzenie nowej marki po cenach konkurencyjnych, następnie jeżeli produkt zostanie uznany za dobry cena może być pomału powiększana.

W swoim czasie zużyte dętki i opony samochodowe były odsprzedawane przedstawicielom, ale obecnie wszystkie fabryki odmawiają przyjmowania zużytych dętek i opon samochodowych.

Transport dętek i opon samochodowych wewnątrz Turcji odbywa się koleją, albowiem przewóz samochodami ciężarowymi kosztuje bardzo drogo. Taryfa kolejowa wynosi 5,25 piastrów za kg/km, czyli transport ze Stambułu do Ankary tony dętek i opon samochodowych kosztowałby około 30,50 ltqs. Między miastami, które nie są połączone drogą kolejową, trzeba się posługiwać autem ciężarowym, lub co się kalkuluje taniej, siłą pociągową zwierzęcą.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH ZANOTOWANE PRZEZ P.I.E. W OKRESIE OD 7 DO 17 PAŹDZIERNIKA 1937 R.

BRAZYLIA. Kwota dewiz, które muszą być odstępowane przy wywozie bawełny, ma być obniżona do 20 proc.

EKWADOR. Zniesienie ograniczeń dewizowych pociągnęło za sobą zmiany w polityce handlowej, mianowicie podwyżkę ceł na towary wszelkie, prócz niezbędnych dla gospodarki Ekwadoru, ustalenie ceł w złocie i wprowadzenie licencyj przywozowych zwłaszcza dla towarów luksusowych. Bez pozwoleń mogą być przywożone towary pożądane z punktu widzenia życia gospodarczego Ekwadoru i niewyrabiane w Ekwadorze. Przypuszczalnie lista towarów wolnych ulegnie rozszerzeniu w przyszłości.

FRANCJA. Ustalone zostały kontyngenty przywozowe na konserwy rybne na okres od 1 X br. do 31 III 38. Polska otrzymała kontyngent w wysokości 150 q na wymieniony okres po 75 q na kwartał. Spośród ryb, dopuszczonych do przywozu w konserwach, wyłączone są ryby z gatunku salmonid.

HOLANDIA. Postanowieniem z dnia 30 IX br. przedłużono bezcłowy przywóz do Holandii surowego szkła lustrzanego, określonego w poz. 47, I. holend. tar. celnej jako: szkło walcowane, rozlane na poziomej powierzchni, nie szlifowane, nie polerowane ani inaczej obrobione, przeznaczone do dalszej fabrycznej obróbki, tj. do szlifowania i polerowania. Zwolnienie od cła obowiązuje do 1 X 1938, o ile w międzyczasie nie zarządzi się inaczej.

W. P. IRLANDIA. Ustalony został kontyngent przywozowy na odzież nieprzemakalną na okres od 1 XI 1937 do 31 X 1938 w wysokości 500 sztuk.

W okresie od 1 XI 37 do 23 VI 38 zostanie dopuszczonych do przywozu 60.000 cwt. pomidorów.

JAPONIA. Z dniem 10 X br. obowiązuje zakaz przywozu i ograniczenia przywozowe wobec licznych towarów. Lista zakazów i ograniczeń obejmuje kilka set pozycyj jap. taryfy celnej. Szczegółowe dane ogłoszone będą w późniejszym terminie.

KANADA. Blacha biała, importowana do Kanady w okresie od 1 IX do 31 XII 37, gatunku, wytwarzanego w Kanadzie i określonego w poz. 383 (b), zostaje zwolniona od cła t. zw. dumpingowego pobieranego w wypadku jeśliby ceny fakturowe były niższe od kanadyjskich.

MANDŻU-KUO. Wprowadzona w życie nowa ustawa dewizowa z dn. 9 X 37 ustala ścisłą kontrolę handlu zagranicznego, uzależniając cały przywóz od wydawania licencyj. Nie dotyczy ona jednak obrotu towarowego z Japonią. W myśl ustawy zabroniony jest przywóz artykułów luksusowych, jak aparatów fotograficznych, perfum, kosmetyków, spirytualiów, papierosów i cygar.

NIEMCY. W dzienniku urzędowym (Reichsanzeiger) nr 235 z dnia 12 X br. ogłoszono zmianę ceł, ważną od 18 X br., w następujących pozycjach: poz. 74 (drzewo, budowlane, użytkowe itp.), par. 2 (miękkie), ustęp 2 (drzewo iglaste) otrzymuje dod. uwagę: drzewo iglaste, nie dłuższe niż 7 metrów i nie grubsze na cieńszym końcu niż 22 cm, dla użytku jako kopalniane, za zabezpieczeniem celnym — 0,12 marki od 100 kg lub 0,72 marki od metra kub. W pozycji 87 (drzewo opa-

łowe) zmieniono stawkę 0,40 RM. na: bez cła. W poz. 777 umieszczono uwagę: żelazo surowe do 31 X 38 — 0,90 RM. Prócz powyższych zmianą objęto opony i dętki i inne artykuły.

PALESTYNA. W „Palestine Gazette" z daty 1 X 1937 r., pojawiło się zarządzenie Rządu palestyńskiego, ustanawiające przy eksporcie pomarańcz częściowy zwrot cła.

1) za import drzewa obrobionego (skrzynkowego),

2) drzewa przerobionego na skrzynie w Palestynie z importowanego z zagranicy surowca drzewnego.

Zwrot cła wyniesie 2½ milsa od każdej eksportowanej skrzyni z pomarańczami.

SZWAJCARIA. W notatce zamieszczonej w „Inf. Eksp." nr 29 str. 8, dotyczącej ziemniaków-sadzeniaków wkradł się błąd, mianowicie z opłaty zniżonej w wys. 1 fr. od 100 kg (a nie jak mylnie podano 30 zł) korzystać mogą sadzeniaki importowane w okresie od 15 X do 30 IV 38, pochodzące z kultur kontrolowanych. Jednocześnie ustalono, że importerami mogą być jedynie członkowie szwajcarskiej Centrali zbóż i pasz. Kontyngent na okres 15 X 37 do IV 38 ustalony został w wysokości 50% kontyngentu podstawowego.

WENEZUELA. Z dniem 3 VIII br. dokonano zmian celnych w następujących pozycjach: papier drukowany, nieprzemakalny, rury żelazne i stalowe, łączniki i kurki, rękawiczki i obuwie robocze, żelazka elektryczne (bez cła), artykuły ślusarske (zamki, rygle itp.), organy i harmonie, bydło oraz pasze.

WIELKA BRYTANIA. Wniosek producentów angielskich o podwyżkę cła na jaja i drób pochodzenia niebrytyjskiego został odrzucony tak, że nie należy się spodziewać zmiany cła na te artykuły.

WŁOCHY. Ministerstwo Finansów wyjaśniło okólnikiem do urzędów celnych, że niektóre fabrykaty z żelaza i stali jak również maszyny nie są objęte kwotami kwartalnymi, lecz przywóz ich nastąpić może na podstawie licencji przywozowej, opiewającej na dłuższy okres niż 3 miesiące. Tylko polskich wyrobów dotyczą pozycje: 285 tar. celn. — stal zwyczajna w blokach i płytach, oraz 314-a — żelazo i stal, kute lub sztancowane na gorąco, także surowe. Prócz tego następujące artykuły mogą być w powyższy sposób przywożone z wszelkich krajów: poz. 286 do 292 — żelazo i stal w sztabach, wstęgach, drutach itp., poz. 297 do 300 — żelazo i stal w blachach, poz. 396 do 466 — maszyny i aparaty, części do maszyn osobno nie wymienione, poz. 520b — traktory i poz. 874 (gramofony).

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI.

Przedstawicielstwa. Firma w Algerze poszukuje przedstawicielstwa w zakresie artykułów użytku domowego, emaliowanych, żelaznych i aluminiowych. P/25974/93/Kw.

Maszyny przemysłowe. Firma argentyńska nawiąże kontakt z polskimi dostawcami maszyn przemysłowych z dziedziny przemysłu tekstylnego, drzewnego i ewent. innych. P/26352/45/Kw.

Glina. Poważna firma rumuńska pragnie kupować w Polsce w większych ilościach surową niewymytą, ogniotrwałą glinę. P/26786/43/TC.

Artykuły sanitarne. Firma urugwajska poszukuje przedstawicielstw firm polskich w zakresie wymienionego artykułu. P/26547/95/TC.

Farby. Firma turecka interesuje się importem farb mineralnych. P/25030/4M/TC.

Wódka zbożowa. Firma czechosłowacka pragnie importować z Polski tanią wódkę zbożową.

P/26544/32/TC.

Nasiona i garbniki. Firma szwedzka interesuje się importem powyższych art. z Polski. E/26295/95/H.

Różne. Firma agenturowa w Ameryce Środkowej interesuje się importem różnych art. z Polski. E/26613/21/H.

Firma w Indiach Brytyjskich pragnie nawiązać kontakt z firmami polskimi zainteresowanymi tamt. rynkiem. E/25844/95/H.

Firma obejmie przedstawicielstwo na różne art. na Czechosłowację. E/26795/H.

Kapusta kwaszona. Firma agenturowa w Tunisie pragnie nawiązać kontakt z eksporterami tego artykułu. R/25066/37/S.

Maliny suszone. Firma francuska poszukuje dostawcy malin suszonych z tegorocznego zbioru. R/20789/37/S.

Cebula. Importowa firma w Finlandii pragnie otrzymać ofertę na dostawę większej partii cebuli sortowanej, pierwszorzędnej jakości, o średnicy 4½—5½ cm. R/26446/23/S.

Sierść królicza. Firma agenturowa w Brazylii interesuje się importem wymienionego artykułu. R/26643/3F/S.

Wyroby koszykarskie. Firma kanadyjska interesuje się zakupem w Polsce wyrobów koszykarskich. Dyrektor firmy odwiedzi niebawem Polskę.

25883/49/Sz.

Cukierki. W Stanach Zjedn. firmy interesują się zakupem cukierków. 25008/60/Sz.

Bliższe informacje w powyższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

SPRAWY PODATKOWE

WYROK N. T. A. W SPRAWIE STOSOWANIA NORM ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI.

W wyroku z dnia 7 IV 1937 r. L. Rej. 5545/35 Najwyższy Trybunał Administracyjny stanął na stanowisku, iż brak w aktach usprawiedliwienia zastosowania przy wymiarze podatku dochodowego wyższej stopy zyskowności niż normalna stanowi wadliwość postępowania.

W konkretnej sprawie dla wymiaru podatku dochodowego została zastosowana 12%, a więc wyższa stopa zyskowności niż normalna, która według okólnika izby skarbowej wynosiła 5%, względnie 6%, co do przedsiębiorstw tego samego rodzaju, jakie prowadził skarżący. Usprawiedliwienie zastosowania wyższej normy średniej zyskowności niż normalna polegająca na tym, że: 1) przedsiębiorstwo skarżącego ma wyrobioną klientelę, 2) że obrót w latach następnych wzrósł o 100% i 3) że wyjątkowo dobra koniunktura wynika z ogólnego położenia podatnika — nie jest, według poglądu Najwyższego Trybunału Administracyjnego, wystarczające.

KOSZTY UTRZYMANIA ZAGRANICZNEGO BIURA ZARZĄDU SPÓŁEK AKCYJNYCH.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 10 V 1937 r. L. Rej. 8836/33, 2822/35 i 302/36 wyraził pogląd, iż w związku z wymiarem podatku dochodowego — koszty zagranicznego biura zarządu spółki akcyjnej, administrującego nie tylko krajowym źródłem dochodu, ale i zagranicznym — mogą obciążać przychody krajowego źródła tylko w miarę związku tych kosztów z osiągnięciem wspomnianych przychodów.

Przemysł i handel rybny na Wybrzeżu

KONIECZNOŚĆ WŁAŚCIWEJ ORGANIZACJI KONTROLI GATUNKU RYB, PRZYWOŻONYCH DO PORTU GDYŃSKIEGO.

Rozwijający się w szybkim tempie handel i przemysł rybny na Wybrzeżu wysuwa coraz to nowe zagadnienia, wymagające rozwiązania. Do takich spraw należy skuteczna kontrola nad jakością dowożonych ryb do portów naszych, a więc tak ryb importowanych, jak i z własnych połowów.

Jakie podejście posiadamy do tych zagadnień objaśni kilka przykładów. I tak 6 VIII 1936 r. w porcie gdyńskim uległo zagazowaniu amoniakiem 2.159 beczek śledzi solonych o wartości 110.000 złotych. Wobec alarmów prasowych, spowodowanych sprzecznością interesów firm zainteresowanych doszło do zbadania towaru. Decyzją Dyrektora Państwowego Zakładu Higieny z Warszawy towaru nie dopuszczono na rynek krajowy, chociaż wedle orzeczenia komisyjnego towar nadawał się do spożycia, nie odpowiadając jednakowoż wymogom normalnego towaru. Ten sam towar z Gdyni dostał się do Gdańska, skąd wyszedł na rynek polski.

Inne przykłady z ostatnich dni: 19 października 1937 r. nadszedł kuter ze świeżymi szprotami ze Szwecji do portu rybackiego w Gdyni. Kontroler z Zakładu Higieny w Gdyni pobrał próbki z transportu, nie dając na miejscu żadnych wskazówek co do jakości towaru. Towar zabrało szereg wędzarń do przeróbki, wędząc szproty. Tego samego dnia towar wysłano do różnych odbiorców w kraju. Dopiero po dwu dniach delegaci władzy sanitarnej w porcie obchodzili wędzarnie dopytując się o towar i kwestionując konserwy zrobione. Wędzone zaś szproty wysłane przed dwoma dniami, zostały na rynku sprzedane i skonsumowane bez żadnych wypadków, gdyż wedle zdania wędzarń towar nadawał się do przeróbki. Spóźniona interwencja władz sanitarnych doprowadziła do szeregu scysyj, protokółów, co znajdzie swoje zakończenie w sprawach karnych w sądzie.

Dnia 24 października 1937 r. nadszedł kutrem transport szprotów i śledzików ze Szwecji. Ponieważ była to niedziela, gdzie Państwowy Zakład Higieny jest nieosiągalny, na żądanie ostrożnego odbiorcy zbadał transport ekspert od ryb z Izby Przemysłowo - Handlowej w obecności dwóch fachowców branżowych. Po zbadaniu zgodnie zdecydowano, że towar nie nadaje się do wędzenia tylko do zasolenia. Po kilku godzinach od orzeczenia towar zasolono. Trzeci wypadek również z towarem szwedzkim zdarzył się w dniu 25 października 1937 r. Ponieważ żaden z odbiorców nie reklamował jakości szprotów (nadchodzą one do Gdyni solone dla celów konserwacji podczas transportu) ryby zabrały poszczególne wędzarnie do wędzenia. Przy kutrze pobrano z Państwowego Zakładu Higieny próbki szprotów, nie wydając jednakowoż decyzji co do jakości towaru. Na drugi dzień, gdy towar był już uwędzony i gotowy

do wysyłki, władze sanitarne Komisariatu Rządu zatrzymały i opieczętowały towar w poszczególnych wędzarniach.

Przykłady te są wystarczające dla pokazania, w jakich warunkach odbywa się praca importerów i wędzarń w Gdyni. Celem wyjaśnienia sytuacji odbyły się dwa posiedzenia w Izbie Przemysłowo - Handlowej w Gdyni z udziałem przedstawicieli władz sanitarnych, Państwowego Zakładu Higieny i branży rybnej. Stwierdzono, że ani Państwowy Zakład Higieny, ani władze sanitarne nie posiadają warunków dla przeprowadzania stałej i skutecznej kontroli wszystkich transportów z rybami (brak ludzi wyszkolonych). Zresztą w ośrodkach portów rybackich za granicą, gdzie dziennie wychodzi szereg całych pociągów z rybami świeżymi, nie potrzebują urzędować władze sanitarne. W aukcjach rybnych ryby zepsute kupuje się dla fabryk mączki i olejów rybnych. Dostateczną kontrolę przeprowadza czynnik społeczny, a więc rzeczoznawcy branżowi, którzy z powodzeniem wyręczają władze sanitarne. Zapewne i u nas dojdzie do szybkiego uregulowania powstałych zagadnień wystarczającej kontroli nad jakością ryb.

KRONIKA

NOTOWANIA CEN ŚLEDZI W PORCIE GDYŃSKIM.

W porcie rybackim w Gdyni płacono ostatnio za śledzie solone własnych połowów oraz importowane, za jedną dużą beczkę ocloną, franco wagon Gdynia w złotych:

Polskie połowy „Mewa“:
szkockie połowy pełne 72, puste 75, importowane AT 70, własne solenie ze świeżych importowanych 68, własne połowy: szkockie mleczaki 85, TB. 50, K. 65, K. T. 60, YLEN 63, makrele solone 50, nowe jarmuckie 70.

Polskie połowy „Pomorze“:
własne połowy szkockie pełne 70, puste brak, własne solenie ze śledzi świeżych importowanych, szkockie pełne 70, TB. 45, K. 52, YLEN 58.

Importowane nowe jarmuckie:
I trade od 73 do 75, ordinery od 68 do 69.

Szkockie importowane:
matiesy szkockie na wyczerpaniu: medium 100, selected 105, large 110, twardo solone I trade PAF 85, II trade brak, I trade Nortschields 75, crownmatis 83, crownmedium 78.

Holenderskie importowane:
I trade 72, II trade 66.

Norweskie importowane:
SLOO od 39 do 40, VAAR od 35 do 36, islandzkie matiesy od 54 do 60.

Islandzkie importowane:
matiesy oryginalne od 62 do 64.

PRZYWÓZ TOWARÓW RYBNYCH DO PORTU RYBACKIEGO W GDYNI.

Do portu rybackiego w Gdyni przybyły ostatnio następujące statki ze świeżymi i solonymi rybami:

Ze Szwecji dnia 24 października 1937 r. kuter rybacki „*Linnea*“ z Göteborgu śledzików małych 100 skrzyń, śledzi dużych 130 skrzyń, szprotów 170 skrzyń — razem 28.000 kg. Dnia 25 października 1937 r. kuter „Ruth“ z Göteborgu szprotów świeżych 288 skrzyń.

Z *Holandii* dnia 20 października 1937 r. m/s „Hoop op Zeegen“ śledzi solonych 465/1 oraz 175/2, dnia 24 października 1937 r. s/s „Beta“ śledzi z własnych połowów „Mewy“ kanties 1.694, śledzi solonych importowanych 340/1 oraz 192/2. Dnia 26 października 1937 r. s/s „Fredania“ śledzi świeżych w lodzie 1.876 skrzyń o wadze 140.000 kg, beczek morskich z połowów „Mewy“ kanties 377, śledzi solonych importowanych 457/1 oraz 332/2.

Z *Anglii* dnia 25 października 1937 r. s/s „Syden“ śledzi świeżych w lodzie z połowów jarmuckich skrzyń 1.932, śledzi solonych jarmuckich nowych 200/1 oraz 100/2.

Z *połowów na Morzu Północnym.* Trawler „Barbara“ przywiózł dla „Pomorza“ dnia 23 października 1937 r. śledzi solonych na statku 152 beczki, śledzi świeżych w lodzie, luzem 44.700 kg. Trawler „Adam“ spodziewany jest w Gdyni z nowym połowem śledzi dnia 27 października 1937 r.

PIERWSZE SZPROTY W GDYNI Z POŁOWÓW GDYŃSKIEGO KUTRA.

W dniu 26 października 1937 r. kuter Gdy. 27 przywiózł z połowów około 10 skrzyń à 50 kg szprotów i 2 skrzynie śledzików. Za szproty rybak żądał zł 29,— za skrzynię. Szproty posiadają jednak duży procent domieszki śledzików małych oraz drobnych szprotów.

Kuter łowił w Zatoce, podczas gdy kutry z Gdańska w okolicy Schiewenhorstu w pobliżu brzegów mają lepsze połowy.

W Helu płacono za szproty po zł 30,— za skrzynię.

ZNIŻKA CŁA NA NASIONA SOI.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 IX 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 73/1937, poz. 536) uzupełniając rozporządzenie z dnia 22 IV 1937 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła wprowadziło cło zniżone przywozowe, stosowane na podstawie pozwoleń Ministra Skarbu (wykaz nr 1), na nasiona soi (poz. t. c. 24 z p. 4), sprowadzane do przerobu na olej do konserw rybnych. Cło zniżone wynosi 10% cła normalnego (autonomicznego) czyli 2 zł od 100 kg.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 16 X 1937 r.

TEGOROCZNE POŁOWY NIEMIECKIE SIECIAMI CIĄGNIONYMI.

Tegoroczny sezon połowów śledzi sieciami ciągnionymi zbliża się ku końcowi. Obecnie z dnia na dzień zwiększają się dowozy ryb świeżych, podczas gdy dowozy śledzi ustępują coraz bardziej na drugi plan. Już teraz można powiedzieć, że połowy sieciami ciągnionymi także w tym roku spełniły całkowicie oczekiwania. Od lipca do 10 października 1937 r. dowieziono w 1880 rejsach 2.430.213 ctr. śledzi na rynek; na aukcjach uzyskano sumę 16.103.644RM. Ilość rejsów zwiększyła się w roku 1937 o 16, natomiast produkcja o 198.592 ctr. Przeciętny połów wyniósł na rejs i statek 1.293 ctr., t. j. o 96 ctr. więcej niż w roku ubiegłym.

NOWA FABRYKA MĄCZKI RYBNEJ W PRUSACH WSCHODNICH.

Ukończono ostatnio pertraktacje w sprawie budowy fabryki mączki rybnej w Labiawie (Labiau), której zadaniem będzie w pierwszym rzędzie odpowiednie wykorzystanie wielkich połowów w Zalewie Kurońskim, przy czym odtąd nie pójdą na marne odpadki rybne. Fabryka zostanie wybudowana przez pewną firmę z Piławy (Pilau), która nabyła od miasta teren 1.500 m. kw. przy nowym porcie. Koszty budowy fabryki wyniosą 150.000 RM.

ZYSKI Z POŁOWÓW WIELORYBÓW.

Ostatni sezon dał towarzystwom wielorybniczym niezwykle duże zarobki. Norweskie Towarzystwo „P o l a r i s A.“, które sprzedało cały swój połów w postaci 76.837 beczek oleju za 5.433.000 kor. do Niemiec, uzyskało nadwyżkę 2.076.274 kor., z czego zaproponowano 600.000 kor. do podziału między akcjonariuszy. Na fundusz podatkowy przeznaczono 500.000 kor., na fundusz dyspozycyjny — 500.000 kor., a na fundusz rezerwowy — 413.647 kor.

POŁOWY I EKSPORT ŚLEDZI WIELKIEJ BRYTANII OD STYCZNIA DO 30 WRZEŚNIA 1937 R.

Połowy śledzi w Anglii i Szkocji w okresie pierwszych 9 miesięcy 1937 r. wynoszą ogółem, według sprawozdania Brytyjskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa — 2.760.250 cwts. (rok 1936 — 3.159.366 cwts.) z tego na Anglię przypada 773.874 cwts. (rok 1936 — 594.110), a na Szkocję 1.932.376 cwts. (1936 r. — 2.565.256 cwts.) W tymże okresie eksportowano ogółem 1.415.420 cwts. (1936 — 1.631.563 cwts.), z tego najwięcej do Niemiec 666.476 cwts., a następnie do Polski 380.684 cwts. Dodać należy, że przywóz do Polski wykazuje, w porównaniu z rokiem ubiegłym, dość znaczny spadek (1936 — 437.123 cwts.)

WYDAWNICTWA

NOWE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO.

Przed kilku tygodniami donieślimy o ukazaniu się rozprawy M. Brzozowskiego p. t. „Obroty towarowe niemieckich portów morskich“, jako pierwszego zeszytu nowej serii wydawnictw Instytutu Bałtyckiego w Gdyni: „Prace Gospodarcze Archiwum Morskiego“. Obecnie ukazały się dwie dalsze prace tej serii, a mianowicie: „Handel międzynarodowy państw regionu bałtyckiego“ A. Gazeła i B. Polkowskiego, oraz „Towarowe usługi morskie“ A. Gazeła i St. Ołtarzewskiego.

Praca A. Gazeła i B. Polkowskiego daje ogólny pogląd na handel państw bałtyckich — Danii, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Polski i Szwecji — w latach 1929—1935, przy czym A. Gazeł opracował lata 1929—1934, a B. Polkowski r. 1935. Przedmiotem rozważań obu autorów jest struktura handlu międzynarodowego i lokalnego wymienionych państw, obroty ogólne tegoż handlu, kierunki wymiany towarowej, wreszcie — przemiany strukturalne handlu zagranicznego w omawianych latach. Tekst jest obficie ilustrowany tablicami statystycznymi (razem jest ich 23), które ułatwiają znakomicie orientację w strukturze i rozmiarach handlu bałtyckiego.

„Towarowe usługi morskie“ A. Gazeła i St. Ołtarzewskiego dzielą się na dwie części: pierwszy z autorów omawia „Szacunek wartości towarowych usług morskich“, drugi — „Cele i sposoby określania udziału poszczególnych bander w przewozach towarów do portów“. Temat obu wymienionych rozpraw jest nader doniosły dla naszej polityki gospodarczej na odcinku morskim, ponieważ, jak słusznie podkreśla St. Ołtarzewski przy końcu swych rozważań, zbadanie sprawy naszych świadczeń na rzecz obcych bander mogłoby się stać bardzo ważnym czynnikiem, ułatwiającym orientację co do rozbudowy własnej floty handlowej, zaś dane liczbowe, ilustrujące uszczerbek w naszym bilansie płatniczym niezawodnie stałyby się nieraz decydującym argumentem przy ustalaniu dalszego programu prac Polski na morzu.

Dlatego też należy się spodziewać, że niezadługo już dzisiejsze szacunkowe liczby co do towarowych usług morskich będzie można zastąpić zupełnie już ścisłymi danymi. Będzie to z dużą korzyścią dla naszej gospodarki morskiej i czynnikiem rozwoju w naszej żegludze.

PRZETARG NIEOGRANICZONY, ROZPISANY PRZEZ DYREKCJĘ OKRĘGU POCZT I TELEGRAFÓW W BYDGOSZCZY.

Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę:

1) 100 torb skórzanych dla doręczycieli i
2) 10 wag sprężynowych bez ciężarków do ważenia paczek o nośności 50 kg.

Przetarg rozpocznie się na dostawę:

1) torb skórzanych dla doręczycieli w dniu 3 listopada 1937 r. o godz. 11;
2) wag sprężynowych w dniu 4 listopada 1937 r. o godz. 11 — w lokalu Dyrekcji Okr. P. i T., położonym przy ul. Jagiellońskiej nr 6 w Bydgoszczy, pokój nr 67 II piętro.

Do tego terminu, tj. do godziny 11 dnia 3 i 4 listopada 1937 r. dopuszczalne jest składanie ofert pisemnych.

Szczegółowe warunki, określające: rodzaj i ilość dostawy, formę i sposób składania ofert, wysokość, formę i sposób złożenia wadium i kaucji, terminu rozpoczęcia i ukończenia dostawy, zawarte są w „wezwaniu do składania ofert", które otrzymać można bezpłatnie w biurze Oddziału Gospodarczego Dyrekcji Okręgu Poczt i Telegrafów pokój nr 23 przy ul. Jagiellońskiej nr 6 w Bydgoszczy codziennie w godz. od 8 do 13 za wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

We wskazanym wyżej biurze i oznaczonych godzinach interesowani mogą prócz wezwania do składania ofert otrzymać za zwrotem kosztu warunki techniczne oraz wzory oferty i umów.

Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów zastrzega sobie prawo wyboru z przetargu dostawcy bez względu na cenę oraz prawo uznania, że przetarg nie dał wyniku.

PRZETARGI NIEOGRANICZONE ROZPISANE PRZEZ DYREKCJĘ OKRĘGOWĄ P. K. P. TORUŃ.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu, Wydział Zasobów rozpisała przetarg nieograniczony na dostawę następujących przedmiotów:

1) Drezyny ręczne duże szwedki wg rys. DOKP. Toruń . . . . szt. 3
2) Maszyny do cięcia szyn wg albumu DOKP. Warszawa XVIII-2 . . . . szt. 5
3) Kosiarka do koszenia trawy 4-nożowa o szer. 500 mm i szerokości cięcia 350 mm . . . . szt. 1
4) Maszyny do gięcia szyn wg rys. DOKP. Toruń . . . . szt. 1
5) Wiertarki do wiercenia dziur w podkładach wg albumu DOKP. Warszawa XVII-2 . . . . szt. 2
6) Wózki drogowe (torowe) wg rys. DOKP. Toruń . . . . szt. 6

Ceny winny być podane za sztukę loco stacja załadowania PKP. z opakowaniem wraz z najkrótszym terminem dostawy.

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 3% oferowanej sumy dostawy.

Termin składania ofert upływa z dniem 16 listopada 1937 r. o godzinie 10.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 16 XI 1937 r. o godz. 11 w sali konferencyjnej DOKP. Toruń.

Oferentów obowiązują przepisy ustalone w rozp. Rady Ministrów z dnia 29 I 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa (Dz. U. R. P. nr 13/37, poz. 92).

Bliższych informacyj, udziela oraz wysyła rysunki i warunki dostawy Wydział Zasobów pokój 436 w Toruniu.

—●—

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu, Wydział Zasobów rozpisuje przetarg nieograniczony na dostawę następujących materiałów:

1) Dykta klejona marki B. B. grubości 3, 4, 6, 8 i 10 mm 3.500 m². Dostawa według wzoru. Do oferty należy dołączyć wzory w 2 egzemplarzach o wymiarach 20×20 cm.
2) Wojłok twardy o grubości od 3 do 10 mm 1.200 kg.
   Wojłok miękki o grubości od 5 do 8 mm 350 kg. — Dostawa według wzoru i według warunków technicznych M. K. z 5 IX 1928 r. Do oferty należy dołączyć wzory w 2 egzemplarzach o wymiarach 20×20 cm.
3) Miału z węgla drzewnego bukowego do wyrobu brykietów ton 120. — Dostawa według wzoru. Do oferty należy dołączyć 2 wzory po ¼ kg.
4) Poduszki maźnicze 3 i 6 knotowe — sztuk 6.000. Dostawa według warunków technicznych M. K. z dn. 22 II 1933 r. oraz rysunków DOKP. A 2—8 z 22 VI 1934 r.

Ceny winny być podane za m² ad 1), za kg ad 2), za tonę ad 3) i za sztukę ad 4) loco stacja załadowania P. K. P.

Do oferty należy załączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 3% oferowanej sumy dostawy.

Termin składania ofert upływa z dniem 12 listopada 1937 r. o godz. 10.

Otwarcie ofert nastąpi 12 XI 1937 o godz. 11 w sali konferencyjnej DOKP. Toruń.

Na każdy materiał należy składać oddzielną ofertę. Oferentów obowiązują przepisy, ustalone w rozporządzeniu Rady Mini-

strów z dn. 29 I 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa (Dz. U. R. P. nr 13/37. poz. 92).

Bliższych informacyj udziela, oraz wydaje lub wysyła warunki dostawy za zwrotem kosztów Wydział Zasobów, pokój 436 w Toruniu.

PRZETARG ROZPISANY PRZEZ OKRĘGOWY URZĄD BUDOWNICTWA WYBRZEŻA MORSKIEGO W GDYNI.

Okręgowy Urząd Budownictwa Wybrzeża Morskiego w Gdyni ogłosił przetarg nieograniczony na wykonanie w surowym stanie budynku „Domu Żeglarza" w Gdyni.

Czas trwania robót łącznie z dostawą materiałów wynosi 6 miesięcy od daty przyjęcia oferty.

Termin składania ofert upływa dnia 3 listopada 1937 roku o godzinie 10,30, otwarcie ofert nastąpi tegoż dnia o godzinie 10,45.

Kosztorysy ofertowe wraz z warunkami przetargowymi wydaje Okręgowy Urząd Budownictwa Wybrzeża Morskiego w Gdyni, za zwrotem wydatków administracyjnych.

Do oferty winien być dołączony kwit na złożone tylko w Kasie Urzędu Skarbowego w Gdyni wadium w wysokości 3% oferowanej sumy w gotówce lub papierach wartościowych, określonych przepisami o składaniu wadium.

Okręgowy Urząd Budownictwa Wybrzeża Morskiego zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu.

WARUNKI I MOŻLIWOŚCI DOSTAW JABŁEK DO FINLANDII.

Tegoroczny urodzaj jabłek w Finlandii jest wyjątkowo bogaty i gatunki b. wysokie. Na wystawie ogrodniczej państw nordyckich w Kopenhadze fińskie jabłka zdobyły kilka nagród i wywołały wśród rzeczoznawców podziw.

Już od szeregu lat istnieje pomiędzy fińskimi ogrodnikami a hurtownikami branży owocowej porozumienie co do nabycia, sprzedaży, selekcjonowania i opakowania jabłek. Dzięki temu porozumieniu nastąpiła poważna sanacja na rynku owocowym Finlandii: wypuszczane są w obrót jedynie wysokogatunkowe, świetnie opakowane i dobrze selekcjonowane gatunki jabłka fińskiego pochodzenia w czasie sezonu sprzedaży tych jabłek. To znowu spowodowało, że ogrodnicy fińscy otrzymują stosunkowo dobrą cenę za swój produkt sprzedany hurtownikom.

Celem zabezpieczenia ogrodnikom możliwości sprzedawania swych produktów, rząd fiński wprowadził do taryfy celnej w zakresie świeżych jabłek następujące dwie pozycje:

poz. 75b — 2: jabłka świeże:

aa) importowane w okresie 15 grudnia — 15 czerwca — opłacają cło w wysokości 1,50 Fmk. za kg netto;

ab) importowane w innym okresie opłacają cło w wysokości 5,— Fmk. za kg netto.

Na zasadzie jednak umowy estońsko-fińskiej korzysta Estonia z autonomicznej ulgi celnej, która umożliwia Estonii importować do Finlandii 240 ton (w roku przyszłym 300 ton) świeżych jabłek bez cła z początkiem już 15 X każdego roku.

Z powyższego wynika, że ogrodnicy fińscy mogą wyprzedać swoje składy jabłek w terminie bardzo dla nich dogodnym (począwszy już od 15 VIII) bez większej konkurencji ze strony importerów zagranicznych.

W roku 1936 Finlandia importowała następujące ilości jabłek świeżych: 3.315.201 kg wartości 17.405.922 Fmk.

czego z:	Kraj zakupu	Kraj pochodz.
Estonii	369.142 kg	369.142 kg
Szwecji	143.228 kg	4.534 kg
Danii	16.330 kg	84 kg
Niemiec	87.908 kg	67 kg
Holandii	28.694 kg	70 kg
Anglii	136.561 kg	851 kg
Włoch	32.282 kg	39.499 kg
St. Zj. A. P.	2.132.858 kg	2.294.245 kg
Australii	344.001 kg	545.196 kg
Nowej Zelandii	8.489 kg	33.074 kg

Z powyższego zestawienia wynika, że Finlandia importuje świeże jabłka przede wszystkim z Estonii, St. Zj. A. P. i Australii. Szwecja, Niemcy, Dania, Holandia, są jedynie pośrednikami w dostawie jabłek amerykańskich i australijskich. W grudniu i listopadzie napływają ładunki jabłek kalifornijskich (przede wszystkim odmian „Jonathan“).

Należy się spodziewać, że w niedalekiej przyszłości Finlandia stanie się również krajem eksportującym jabłka, pierwszym staraniem w tym kierunku był udział fińskich ogrodników w wystawie ogrodniczej w Kopenhadze.

Estonia dostarcza do Finlandii przede wszystkim gatunek „Antonówka“. Zaznaczyć trzeba, że Estończycy często przewożą jabłka wprost do portu sprzedaży na małych żaglowcach, sprzedając tak detalicznie jak i hurtowo. Jabłka te są dobrze segregowane, czysto opakowane w skrzyniach z nadpisem „Made in Estonia“ (wełna drzewna, papier bibułkowy, skrzynki nowe). Jabłka estońskie są w okresie importowym 15 X — 15 XII bardzo tanie („Antonówka“ w detalu kosztuje 6—8 Fmk. kg). Pierwszorzędne gatunki zagraniczne kosztują w detalu w czasie importowym 9—14 Fmk. za kg. Owoce amerykańskie i australijskie przewożone są na statkach posiadających specjalne urządzenia transportowe dla owoców (chłodnie).

Jak wynika z postanowień celnych, polskie jabłka mogą znaleźć zbyt na rynku fińskim dopiero z początkiem grudnia br. Dotychczas nie wytrzymywały transportu, magazynowania i psuły się b. prędko, na skutek czego jabłka nasze posiadały niepochlebną opinię na rynku fińskim. Ponieważ w związku z Bożym Narodzeniem importowane są z Kalifornii jabłka odmiany „Jonathan“ w b. poważnych ilościach — (jabłko to nazywa się w Finlandii jabłkiem „Bożego Narodzenia“, bo używane jest m. in. do upiększenia choinki) eksporter polski musi liczyć się z ostrą b. konkurencją gatunkową jabłek pochodzenia kalifornijskiego oraz estońskiego, włoskiego i australijskiego.

Możliwości importowe istnieją jedynie dla jabłek najwyższego gatunku (bez plam, zdrowych, soczystych) w opakowaniu jednolitym (jabłka jednolitej wielkości) tj. w czystych nowych skrzynkach, zawierających m. w. 20 kg netto, wełna drzewna winna być czysta, bez zapachu, papier czysty, bez zapachu. — Jabłka te muszą dobrze wytrzymywać transport i magazynowanie.

Oferty należy kalkulować cif Helsinki. Język do korespondowania: niemiecki lub angielski. Cenę notować należy w Ł. ang. (1 Ł. — 227 Fmk.)

Do Finlandii można eksportować jedynie pierwszorzędne odmiany, bo rynek przyzwyczajony jest do najwyższych i najlepszych gatunków jabłek.

Poselstwo R. P. w Helsinkach.

KRONIKA

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH (28 X 37 R.)

W handlu hurtowym towarów kolonialnych obserwujemy zjawisko dotąd prawie, że nienotowane. Handel ten pracuje w bardzo ciężkiej sytuacji. O ile w innych branżach nastąpiła pewna poprawa w stosunku do lat poprzednich, to w handlu towarów kolonialnych jest wprost przeciwnie. Importerzy, którzy wierzyli jeszcze w poprawę sytuacji, obecnie stracili już nadzieję w tym kierunku o ile czynniki miarodajne nie przyjdą im z pomocą. Pomimo słabej konsumcji zezwala się na dowóz nowych towarów, nie bacząc na sytuację, jaka wytworzyła się na rynku przez nadmiar towaru. Dla zdobycia klientów, hurtownicy stosują metody konkurencji, dotychczas w handlu importowym mało praktykowane. Mianowicie obniżają ceny jeden po drugim i to nawet z dnia na dzień. Nie ma obecnie już firmy, która mogłaby wykazać się utrzymaniem cen na jednym poziomie przez pewien okres czasu względnie kilka dni. O ile stan ten będzie trwał jeszcze przez dłuższy okres czasu doprowadzi to szereg przedsiębiorstw do ruiny.

Nawet na artykuły gwiazdkowe, na które w poprzednich latach było już duże zainteresowanie, nie ma prawie żadnego zapotrzebowania.

Kawa surowa:

Na wszystkie gatunki kawy nie ma zbytu. Na kawę brazylijską są zapytania uwarunkowywane jednak sprzedażą na kredyt otwarty lub zapłatą akceptami 6-miesięcznymi. Niektórzy importerzy nie mając innego wyjścia godzą się na te warunki, aby tylko zbyć posiadane zapasy. Oprócz konieczności sprzedaży na otwarty rachunek lub na weksle zmuszeni są jeszcze w dodatku obniżać ceny, aby klienta utrzymać. Obecnie ceny przedstawiają się orientacyjnie następująco za 1 kg loco magazyn importera za towar oclony: Rio 7 i Victoria 7 zł 3,65—3.70. Santos żółty zł 4.20—4,35. Santos zielony zł 4.40—4,50. Guatemala od zł 4,90 wzwyż.

Na rynkach zagranicznych europejskich sytuacja również bardzo chwiejna. Zapotrzebowania pokrywane są w łatwy sposób z uwagi na duże zapasy kawy na rynkach tranzytowych. Ceny jednego dnia zwyżkują, następnego zaś spadają. Jakkolwiek z otrzymywanych z portów europejskich informacyj wynika, że rynek jest na ogół stały, to jednak biorąc pod uwagę chwiejność cen należy przyjąć, że w obrotach ilościowych są często zmiany.

O ile chodzi o sytuację na rynku brazylijskim, to jest ona w dalszym ciągu niewyjaśniona. Wprawdzie dzienne dowozy kawy z ośrodków produkcji do portów są w bieżącym sezonie znacznie mniejsze od dowozów w sezonie ubiegłym, pomimo to jednak zapasy kawy w portach są bardzo duże. Od początku sezonu dowieziono do portu w Rio de Janeiro ogółem 349.000 worków kawy, a w roku ubiegłym 731.000 worków. Zapasy kawy wynosiły w tym porcie 21 bm. około 709 tys. worków, a w takimże okresie ubiegłego roku 689 tys. worków. Do portu w Santos dowieziono w sezonie bieżącym do dn. 21 bm. 2.041.000 worków, a w roku ubiegłym 2.595.000 worków. Ogólne zapasy kawy w porcie Santos wynosiły w dniu 21 bm. około 2.088.000 worków, a w roku ubiegłym około 2.235.000 worków. Odpływ dzienny do Europy wynosi od 3.000—29.000 worków z obydwóch portów, a do Stanów Zjedn. Ameryki Półn. od 12.000 do 62.000 worków.

Na rynku amerykańskim w New Yorku notowania, o ile chodzi o sprzedaże loco są bez zmiany. Natomiast przy dostawie na późniejsze okresy, notowania są zmienne. Ostatnio Rio zwyżkowało o 1—9 punktów zależnie od okresu dostawy, a ceny za Santos spadły o 10—6 punktów na 1 lb.

Herbata:

W herbacie nie ma prawie żadnych obrotów. O ile dojdzie w jakiejś firmie transakcja do skutku, to jednak dokonana jest ona poniżej kosztów własnych. Inaczej nawet być nie może, gdyż importerzy chcąc sprzedać ten, czy inny gatunek herbaty, muszą dostosować się z cenami do cen hurtowników poznańskich i gdańskich. Firmy gdańskie sprzedają herbatę cejlońską już po zł 12.20 za 1 kg, a firmy poznańskie po zł 12,50 franko Poznań. Firmy gdyńskie starają się utrzymać ceny w granicach następujących, co udaje im się z trudem: za Sumatrę od zł 12.20—12.30 za 1 kg loco magazyn importera, za Cejlon zwykły od zł 12,40—12,60, a za Cejlon lepszy od zł 12,80 wzwyż. Zapasy herbaty wciąż rosną z uwagi na nowe dowozy.

Tendencja na rynku angielskim — londyńskim na ogół stała. O ile chodzi o ceny za herbaty indyjskie, to w notowaniach za średnie gatunki zaszły lekkie zmiany w dół. Popyt na te gatunki herbaty nieco słabszy i nieregularny. Na inne gatunki popyt i notowania bez zmiany. Za herbaty cejlońskie ceny zwyżkowały z uwagi na małą podaż herbaty. Brokerzy twierdzą, że od 4 lat nie notowano tak małej podaży herbaty cejlońskiej, jak w tygodniu ubiegłym.

Sprzedaż herbaty z Javy i Sumatry odbywała się w spokoju. W notowaniach cen zaszły jednak małe zmiany.

W herbatach chińskich rynek spokojny. Transakcyj sprzedaży dokonano tylko na drobne ilości.

W ubiegłym tygodniu sprzedano ogółem herbaty 72.213 skrzyń, wobec 75.977 skrzyń w przedostatnim tygodniu.

W bieżącym tygodniu ma być zaoferowane do sprzedaży ogółem 71.243 skrzyń, w tym 52.144 skrzyń herbaty z Indyj.

Notowania cen za 1 lb. przedstawiały się w ubiegłym tygodniu następująco:

gatunki herbaty	indyjskie	cejlońskie
liściaste	1/2¼ d—3/7 d	1/2¾d—2/1 d
pekoe i orange pekoe (łamane)	1/2¼ d—3/— d	1/3 d—5/— d
miał herbaciany	1/2¼ d—2/2¼d	1/3 d—2/—½d

Ceny za herbaty z Javy wahały się od 1/0 d — 3/0 d, z Sumatry od 1/0¾ d — 1/1¾ d, a z Chin od 11½ d — 1/6 d.

Korzenie:

W handlu pieprzem transakcyj w ostatnich kilku dniach w ogóle nie dokonano. Zapytania na pieprz nie wpływają. W rozmowach z odbiorcami na temat pieprzu wyczuwa się brak w ogóle zainteresowania rynku na ten artykuł. Popyt na piment słaby. Ceny wahają się w granicach 6—6,10 zł za 1 kg loco magazyn importera. Zbyt na cynamon utrzymuje się. Cena zł 6,20—6,30 za 1 kg za cynamon Cassia vera.

Na rynkach zagranicznych w pieprzu tendencja spokojna. W handlu cynamonem i pimentem panuje również spokój. Ceny mają raczej tendencję zniżkową.

Masło kakaowe:

Zbyt masła kakaowego pomimo nadchodzącego sezonu gwiazdkowego bardzo słaby. Ceny zniżkowe. Niektórzy importerzy sprzedają artykuł ten nawet poniżej kosztów własnych, aby tylko pozbyć się towaru.

Owoce suszone:

W śliwkach tak na towar skrzynkowy, jak i workowy tendencja mocna. Towar skrzynkowy sprzedawany jest po cenie zł 1,60 za 1 kg, a workowy po cenie zł 1,48—1,50 za 1 kg. Śliwki bośniackie sprzedaje się po cenie zł 1,35 za kg. Zainteresowanie sułtankami zadawalniające. Sułtanek greckich na ogół mało. Ceny od 2,20—2,25 zł za 1 kg. Tureckie w zakupie zł 2,18, w sprzedaży zł 2,20—2,30, kalifornijskie sprzedaje się po zł 2,30—2,40 za kg.

TRANSPORTY OWOCÓW I TOWARÓW KOLONIALNYCH.

Dnia 17 października nadszedł do Gdyni s/s „Kastor" z Rotterdamu, który przywiózł dla importerów polskich 30.000 kg pomarańcz z Mosambique i 10.000 kg bananów.

Dnia 18 października zawinął do portu gdyńskiego s/s „Lech" z transportem 63.036 kg pomarańcz z Mosambique, 10.668 kg bananów, 32.272 kg herbaty i 2.841 kg kawy.

s/s „Puck" nadszedł do Gdyni z Rotterdamu dnia 19 października z ładunkiem 11.911 kg kawy, 4.538 kg herbaty, 5.058 kg ziarna kakaowego, 23.061 kg masła kakaowego, 16.776 kg pieprzu oraz 1.875 kg cynamonu i gałki muszkatułowej. Wyżej wyszczególnione ilości towaru nadeszły dla Gdyni, dla Gdańska natomiast nadeszło: 9.311 kg kawy i 31.200 kg kakao holenderskiego.

Dnia 29 października nadszedł do Gdyni s/s „Gotia" z transportem 4.737 skrzyń cytryn włoskich.

s/s „Gotland" nadszedł do portu gdyńskiego dnia 28 października z ładunkiem 7.800 kg rodzynek z Cypru i 3.832 kg sułtanek z Candii.

Dnia 31 października spodziewany jest w Gdyni s/s „Birkaland", który ma przywieźć 110.348 kg fig i sułtanek z Turcji oraz 23.098 kg sułtanek z Candii.

s/s „Hariet" ładuje dnia 29 października w portach włoskich cytryny dla importerów polskich.

TRANSAKCJE NA GDYŃSKIM RYNKU OWOCOWYM.

W czasie od 15 do 28 bm. urządziły przedsiębiorstwa aukcyjne w Gdyni 3 przetargi, na których wystawiły łącznie 1.420 skrzyń pomarańcz z Mosambique, 1.420 skrzyń cytryn włoskich, 125 worków koryntek greckich (dwukrotnie wystawione) i 560 skrzynek daktyli greckich.

Z powyższych ilości sprzedano wszystkie pomarańcze z Mosambique, 1.070 skrzyń cytryn włoskich, 125 worków koryntek greckich i 100 skrzynek daktyli.

Za towary płacono następujące ceny: pomarańcze portugalskie 1,30 zł za 1 kg netto, cytryny w pierwszych dniach tygodnia 32—35 zł za skrzynię, później 31—33 zł, koryntki greckie 26,45 zł za worek 25 kg czyli 1,15 zł za kg, daktyle 1,90 zł za kg.

Na rynku tendencja bardzo słaba, kupcy nie okazują żadnego zainteresowania towarem.

Szczegółowy przebieg aukcyj był następujący:

Aukcje Owocowe Sp. z o. o.

urządziły dnia 18 bm. aukcję wystawiając do przetargu 700 skrzyń cytryn włoskich, z których sprzedano 380 po 32—35 zł za skrzynię. Poza tym wystawiono 125 worków koryntek greckich, które wycofano z powodu braku nabywców. Dalszym wystawionym na aukcji artykułem były daktyle greckie w ilości 60 skrzynek. Towar w całości sprzedano po 15 zł za skrzynkę wagi 5 kg. Na aukcji było 5 kupców.

Następny przetarg odbył się dnia 20 bm. Wystawiono 720 skrzyń cytryn włoskich, 125 worków koryntek greckich wycofanych z ostatniego przetargu, oraz 500 skrzynek daktyli greckich.

Sprzedanych zostało 690 skrzyń cytryn po 31—33 zł za skrzynię, wszystkie koryntki greckie po 26,45 zł worek (1,15 zł za kg) i 100 skrzynek daktyli wagi 12,5 kg skrzynka po 1,90 zł kg.

Aukcja odbyła się przy udziale 14 kupców. Podobnie jak na pierwszej aukcji zainteresowanie bardzo słabe.

Bałtyckie Aukcje Owocowe Sp. z o. o. urządziły przetarg dnia 20 bm. w lokalu własnym przy ul. Starowiejskiej, na którym wystawiły 1.420 skrzyń pomarańcz z Mosambique. Wszystek towar sprzedano przy bardzo słabym zainteresowaniu, co obserwujemy na aukcjach i w handlu hurtowym w Gdyni od dłuższego czasu, po niskiej cenie 1,30 zł za kg netto.

Na aukcji było 14 kupców, z których 8 zakupiło towar.

WEWNĘTRZNY RYNEK HURTOWY.

W ostatnim tygodniu przywieziono do Gdyni 3 wagony jabłek. Towar nadszedł z Gdańska. W związku z ostatnimi wypadkami, jakie miały miejsce na terenie Wolnego Miasta Gdańska, kupcy skierowali towar przeznaczony dla Gdańska do Gdyni.

Towaru na rynku jest dużo, brak zupełnie zainteresowania. Od dłuższego czasu panuje na tutejszym rynku ogólny zastój.

Notowania cen: Jabłka Antonówki: 30 groszy, Renety landsberskie 30—40 gr, Kosztele 40—50 groszy, Renety złote 50—60 groszy.

Zwyżkowały w cenie pomarańcze brazylijskie i portugalskie w związku z mniejszymi dowozami. Ceny kształtują się w hurcie 1,40 do 1,50 zł za kg.

Winogrona bułgarskie bardzo znacznie zwyżkowały. Brak towaru na rynku, dowieziono małe ilości winogron jugosłowiańskich, które sprzedawano jednak po ca 60 groszy za kg, ponieważ towar nadszedł w stanie silnego zepsucia. Zdaniem tutejszych kupców ceny winogron bułgarskich nie utrzymają się długo na wysokim poziomie, ponieważ w najbliższych dniach spodziewane są nowe transporty. Ostatnie ceny 2,40—2,50 zł za 1 kg brutto za netto.

Winogrona holenderskie sprzedawane są w cenie winogron bułgarskich.

Cytryny włoskie Primafiore 32—33 zł za skrzynię. Można zauważyć nieznaczną tendencję zwyżkową. Verdelli 24—35 zł za skrzynię.

ZAPASY HERBATY NA RYNKU ANGIELSKIM.

Według urzędowych obliczeń zapasy herbaty na rynku angielskim wynosiły w końcu września br. ogółem 149.600.000 lbs., wobec 220.900.000 w tym samym okresie ubiegłego roku i 240.300.000 lbs. w 1935 r. Spadek zapasów w stosunku do roku ubiegłego wynosi około 32%, a w stosunku do 1935 r. około 39%.

KRONIKA ZAGRANICZNA.

Włochy.

Zbiory owoców cytrusowych we Włoszech zapowiadają się dobrze. W chwili obecnej, gdy pogoda dopisuje, cytryny Primafiore zwyżkowały o ca 6 — 7 lirów. Był jednak moment przed 20 października, kiedy z powodu deszczów nie było na rynku nowych cytryn. Cytryny Palermo-Verdelli zwyżkowały w cenie do 7 lirów na skrzyni. Jak już wyżej wspomnieliśmy panuje obecnie silniejsza tendencja na Primafiore, których gatunek jest bardzo dobry, na skutek dużego zainteresowania, jakie znalazły w Północnej i Południowej Ameryce.

Zbiory pomarańcz według obliczeń włoskich sfer gospodarczych dadzą dobre wyniki. Spodziewane są wysokie ceny ze względu na wysoki gatunek owocu i silne zainteresowanie, które już teraz daje się zauważyć.

Dużym zainteresowaniem cieszą się orzechy i figi. Do końca września br. eksportowała Italia 156 wagonów orzechów. Eksport tego artykułu w tym samym czasie roku 1936 wyniósł 35 wagonów. Jeszcze znaczniej procentowo wzrósł eksport fig suszonych, bo z 4 wagonów do końca września 1936 — na 32 wagony w roku bieżącym.

Mimo silnej konkurencji, jaką napotkał w roku bieżącym eksport winogron włoskich, eksport ten dał zadawalające wyniki.

Niżej podane zestawienie eksportu owoców włoskich świeżych i suszonych z roku 1936 daje obraz wzrostu omawianego eksportu:

	1937	*1936*
	wagonów	
cytryny	7578	6193
jabłka	2858	1620
gruszki	3796	4417
morele	10403	4838
winogrona	5859	4094
figi suszone	32	4
orzechy	156	35
owoce różne	1744	858
kasztany	118	23
cebula	633	180
pomidory	7759	4740
różne warzywa	1760	733

Bułgaria.

W eksporcie winogron świeżych stoi Bułgaria wśród państw europejskich na drugim miejscu od roku 1935. Pierwsze miejsce w eksporcie tego artykułu zajmuje Hiszpania. Trzecim z kolei państwem są Włochy.

Sezon w roku bieżącym dał Bułgarii bardzo dobre zbiory i w związku z tym Bułgaria stara się obecnie rozwinąć eksport winogron drogą morską. Dotychczas eksportowała Bułgaria winogrona tylko drogą lądową. W bieżącym sezonie podjęła Bułgaria jak już wspomnieliśmy eksport winogron drogą morską, wysyłając swym nowym statkiem zaopatrzonym w chłodnie pierwszy transport do Aleksandrii. Owoc bułgarski zdobył szybko tamtejszy rynek i już w następnym rejsie wysłano ca 60 ton winogron.

Dnia 20 bm. wyszedł do Londynu transport winogron statkiem „Warna".

Eksporterzy bułgarscy oczekują z zainteresowaniem wyników, jakie da podjęcie eksportu winogron drogą morską. W wypadku pozytywnym eksport owoców bułgarskich mógłby tą drogą zdobyć nowe rynki zbytu, oddając towar po niższej cenie z różnicy frachtów, jaka powstaje między frachtem lądowym i morskim.

Turcja.

Na rynku tureckim nie notuje się poważniejszych zmian w sprzedaży fig i sułtanek. W najbliższych dniach spodziewana jest nieznaczna zniżka cen sułtanek o ca ½ piastra. Ceny fig utrzymują się na dotychczasowym poziomie i nie są spodziewane w najbliższych dniach żadne zmiany.

Rumunia.

Rumunia rozwinęła w roku bieżącym bardzo silnie swój eksport owoców świeżych. Wzrost tego eksportu zaznaczył się najpoważniej do Niemiec, które wśród odbiorców stoją na pierwszym miejscu.

Polska importuje z Rumunii winogrona, orzechy i śliwki suszone. Są to jednak nieznaczne tylko ilości. W roku bieżącym zajęła Polska w imporcie owoców rumuńskich świeżych wśród europejskich odbiorców 5 miejsce.

Grecja.

Jak podają czynniki miarodajne, greckie zbiory tegoroczne sułtanek wyniosły ca 22.000 ton. Z tego na Kretę przypada około 16.000 t., na Peloponez ca 6.000 ton. Zbiory w roku ub. dały około 27.000 ton. W chwili obecnej nie sprzedano jeszcze na Krecie około 5.000 ton i na Peloponezie 3.000 ton. Na rynku tamtejszym panuje spokój. Jak podają zainteresowane importowe sfery niemieckie — kupcy greccy czekają na transakcje ze strony niemieckiej.